

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:

celo leto	K 24—
pol leta	12—
četrt leta	6—
na mesec	2—

v upravnistvu prejemam:

celo leto	K 22—
pol leta	11—
četrt leta	5-50
na mesec	1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Kraljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izloži vsak dan svojo izjavo in pravniki.

Inserati veljajo: petstopenjska petletna vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Parte in zahvala vrsta 16 vin. Poslano vrsta 20 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Poznamo št. 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vnosilne naročnine se ne ozi.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto	K 25—
pol leta	13—
četrt leta	6-50
na mesec	2-30

za Nemčijo:

celo leto	K 30—
pol leta	15—
četrt leta	7-50
na mesec	2-30

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znak. Upravištvu (spodaj, dvorišče levo), Kraljeva ulica: št. 5 telefon št. 85

Albanci in albansko vprašanje.

Vsako spomlad, ko skopni sneg, postane živahno doli v albanskih gorah.

V zadnjem desetletju ni pretekla spomlad, da bi ne doživeli male vstaje doli v Albaniji.

Vsake spomladi so se Albanci in Turki malo zlasali, no, ob koncu koncev pa so se vendarle zopet pobotali do prihodnjega — Jurjevega.

Evropa se je na te pretepe že tako privadila, kakor da bi bili ti pretepi nekaj potrebnih rekvizit otomanskega carstva. Zato tudi ni nihče pripisoval tem večnim konfliktom med Turki in Albanci posebne važnosti, zlasti ker se je splošno sodilo, da imajo ti spori zgolj gospodarski značaj brez vsake nacionalne primesi.

Šele lanska vstaja Malisorov je zavzela resnejšo obliko ter vsaj deloma razkrila gonilne moči, ki so na delu pri albanskem gibanju.

Toda tudi ta vstaja je končala kakor vse njene prednice: s končnim nekrvavim pobojanjem.

Turška vlada je obljubila Skiptarom — tako se sami imenujejo —, vse, prav vse, kar so zahtevali, kakor je to storila tudi že vsako leto prej.

Malisori in njihovi sobojniki so tem obljubam verjeli ter odložili orožje.

Edini, ki tem obljubam ni verjel, je bil Isa Boljetinac, ki je, vrnivši se lani iz Črne gore, obsedel na svojem l. 1980. po turških vojakih mu razrušenem gradiču na Sokolici, ne da bi odložil orožje, kakor so to storili malodane vsi njegovi rojaki.

Ko so lani Malisori sklepali mir s Turki in ko se je šlo za to, da uporniki odlože orožje, se je Isa beg Boljetinac izrazil nasproti piscu teh vrst tako-le: »Naj vsi odlože orožje, jaz tega ne bom storil, ker turškim obljubam nič več ne verjamem. Obljubam turške vlade bom šele verjel, kadar bo za izpolnitev teh obljub prevzela jamstvo kaka velesila, predvsem Angleška.«

In res Isa beg ni odložil orožja, marveč je vstrajal v odporu s čete svojih vernih ter ključoval celemu turškemu carstvu.

V Mitrovici ob vzhodu Sokolice je bila zbrana turška armada 10.000 moč, toda nihče si ni ugal nastopiti proti drznemu uporniku, dasi je imel le-ta pri sebi samo okrog 40 bojnikov.

Tako je pretekla zima in napočila je letošnja spomlad.

Turki so ostali tudi to pot sami sebi zvesti:

Pozabili so na vse svoje obljube, dane Malisorom, dane ostalim Albancem.

In zopet je jelo vreti po albanskih gorah: Albanci so jeli zapuščati svoja ognjišča in se zbirati v gorovju. Toda to pot so bili pokonci vsi Albanci, ne samo kakor prej samo posamna plemena. Na čelo albanskega gibanja pa so postavili Isa beg Boljetinac, Hasan bej, Riza bej in Bajnam Cur, možje, ki so za lanske vstaje stali opazne na strani in niso aktivno posegali v tok dogodkov.

Zdi se, kakor da bi vrvenje v turški vojski sami, osokolilo albanske voditelje, da so se lotili sistematičnega dela, da z orožjem v roki prisilijo turško vlado, da zadosti albanskim zahtevam.

Trenotek, ko so se pojavila v turški armadi silna nesoglasja, ko so posamni nezadovoljni častniki zapuščali svoje polke in se pridruževali revolucionarjem, so spretno izrabili Albanci ter predložili vladi spomenico, v kateri so formulirali svoje zahteve:

1. da se vse albanske pokrajine združijo v eno upravno celoto — v albanski vilajet, ki bi naj obsegal sedanjih vilajet janinski, vilajet skadrski, sandžake Prizren, Novipazar, Priština, Elbasan in Dibra;

2. ustanovitev albanskih ljudskih šol s svobodnim poukom v latinici in ustanovitev učiteljskega v Elbasanu. Stroški teh šol bi se naj pokrivali s posebnim šolskim davkom, ki bi se naj pobiral po vsem vilajetu;

3. nastavljenje uradnikov, ki so večši albanskega jezika;

4. organizacija narodne deželne brambe in svobodno nošenje orožja;

5. reorganizacija kazenskega in civilnega prava ter nekaterih davčnih določb in

6. splošna amnestija za vse vstaše.

Par dni kasneje, ko so Albanci stopili v javnost s svojo spomenico, je padel mladoturški kabinet in prišlo je na krnilo sedanje ministr-

stvo pod vodstvom Muktar paše.

Kakor vsa prejšnja ministrstva, tako je tudi to hotelo uporne Albance ukrotiti z — obljubami.

Iz Carigrada je bila poslana posebna komisija pod vodstvom Ibrahim paše v Makedonijo, da se pobota s Skiptari.

Komisija je prišla med Albance v Prištino s polnim košem obljub in je smatrala bitko za že dobljeno.

Ibrahim paša je v Prištini razglasil, da je vlada v bistvu sprejela vse albanske pogoje, ter pozval albanske čete, naj se mirno razidejo ter se vrnejo k svojim ognjiščem, ker so odpadli vzroki njihove nezadovoljnosti.

Albanski voditelji so vzeli obljube Ibrahim paše in njegove komisije molče na znanje in takrat je turška vlada zmagovalno javila svetu, da so se Albanci že jeli razhajati in se vračati na svoja domovnja.

Par dni kasneje pa so Albanci že zavzeli Skopje, glavno mesto kosovskega vilajeta, osvojili so Vele ter se nahajajo sedaj na zmagovalnem pohodu proti Solunu.

Albanci ne verjamejo več turškim obljubam, zdi se jim, da so se že zadostitkrat dali prevarati Turkom, zato so se odločili k energičnemu koraku, da v ogrčju Turčije, v Solunu narekujejo z orožjem v roki turški vladi svoje pogoje.

Ravnajo se pri tem po svojem starem pregovoru »Lergh syve, lergh zemret« (Daleč od oči, daleč od srca), zavečajoč se, da jih bo turška vlada upoštevala šele takrat, ko se pomaknejo »izpred oči« naravnost k srcu, to je ko zagrabijo Turčijo tam, kjer je še vsaj nekoliko občutljiva, v njenem osrčju.

Lani je rekel Isa beg Boljetinac, eden izmed glavnih voditeljev sedanjega albanskega pokreta:

»Naj odlože vsi orožje, jaz tega ne bom storil, ker ne verjamem več turškim obljubam. Odložil bom orožje takrat, kadar bo prevzela jamstvo za izpolnitev turških obljub kaka velesila, predvsem Angleška.«

Ako uvažujemo te besede enega izmed glavnih voditeljev sedanjega albanskega pokreta, potem bomo morda uganili namen, ki ga zasledujejo Albanci s svojim pohodom na Solun.

Skiptari ne nameravajo s svojo smelo ekspedicijo proti Solunu ničesar drugega, kakor da izzovejo intervencijo velevlasti, ki bi naj pre-

vzelo jamstvo za to, da bo turška vlada res izpolnila pogoje, ki jih ji narekujejo albanski voditelji.

Albanci kalkulirajo tako-le:

Ako mirno brez odpora osvoji Solun, potem smo gospodarji situacije in na vladi je, da se nam pokori.

Ako pa pride pred Solunom do krvave bitke in ako tudi v bitki podležemo, intervencija velevlasti je v tem slučaju toliko kakor gotova.

Tako računajo albanski voditelji in morda se v svojih računih ne motijo.

Vsekakor kaže vse na to, da pride v najkrajšem času do odločilnega preobrata v albanskem vprašanju.

Štajersko.

Iz Trbovelj se nam poroča: Naša dolina se pripravlja na veliko slavlje. V soboto in nedeljo praznuje trboveljsko prostovoljno gasilno društvo petindvajsetletnico svojega obstoja. Vrše se velike priprave, da potečeta oba jubilejna dneva kar najsijajnejše, za društvo najčastnejše, za veliki krog društvenih prijateljev pa najprijetnejše. Sobota je posvečena internemu slavlju, v nedeljo pa prične že na vse zgodaj vrsta krasnih jubilejnih prireditvev z bučnico vrloznane pazniške godbe. Pudec de resistance celega dne bo slavnostno dekoriranje dveh zaslužnih društvenih članov, gospodov načelnika Krammerja in podnačelnika Počivavškega, ki prejmeta za 25letno zvesto službovanje častno gasilsko svetinjo. Pri tej priliki pripne v imenu trboveljskega narodnega ženstva gospa županja Frida Vodušekova na društveno zastavo prekrasen spominski trak, kot znak splošnih simpatij in občega priznanja. Slavnostni pohod zbranega gasilstva bo gotovo pokazal, kako velike simpatije živa naša izvrstna, ne le na humanitarne, temveč tudi na narodnem polju uspešno delujoča požarna bramba v najširših krogih trboveljskega občinstva. V velikem obsegu prirejena gledalna vaja pa bo pokazala izvežbanost naših požarnikov, katerih društvo je v tem oziru gotovo eno prvih na Slovenskem. Na pripravi občinsem travniku prične popoldan velika ljudska veselica, ki bo vredna svojih prednic, katere je z velikim uspehom pred leti prirejalo gasilno društvo. Veselja in rajanja ne bo vstavila noč, katero bodo pre-

gnale elektrone žarnice in obločnice, ne bo jo vstavil ne glad ne žeja, katere bodo z uspehom preganjale najrazličnejše in najokusnejše zaloge, za ples, zabavo in srečo je stotokrat poskrbljeno. K slavnostim so se priglasili odlični gostje: »Zaveza spodnještajerskih gasilnih društev« kliče ta dan svoje delegate v Trbovlje k občnemu zboru; mnogoštevilna gasilna društva iz Štajerske in Kranjske se deloma korporativno, deloma po deputacijah udeležijo pomembne slavnosti. V lepih Trbovljah bo ta dan vladalo nad vse živahno in pestro vrvenje. — Pred 25 leti je bilo ustanovljeno tudi drugo gasilno društvo trboveljske občine v Hrastniku, ki je delovalo prvotno kot odsek trboveljske požarne brambe, pozneje pa samostojno. Tudi to se udeleži trboveljskih slavnosti ter bodo štirje njegovi člani in sicer gospodje načelnik Podmenik, podnačelnik Dolinšek, tajnik Sorčan in odbornik Ferdo Roš, bivši dež. poslanec odlikovani s častno gasilsko kolajno.

»Slovenski Gospodar«, »Straža« in — kaplan Berk. Poročali smo nedavno tega v »Slovenskem Narodu«, novico, da je pobegnil tam od lepe Barbare v Halozah čez veliko lužo v svobodno Ameriko — kaplan Anton Berk. Duše je pasel in vzgajal mladino k vzglednemu krščanskemu življenju v Rajhenburgu, Starem trgu, Gornjem gradu in pri Sv. Barbari v Halozah. Lotil se je prav pogosto tudi odraslih deklet in žen, ki so bile dotlej liberalnega prepričanja, da morajo biti poštene — in dosegel je sijajne uspehe. Ustanavljal je po Spodnjem Štajerskem Krekovinke, ustanavljal izobraževalna društva in se posvetil s posebno vneto Marijinim družbam deklet. Pisal je za »Slovenskega Gospodarja«, »Stražo«, »Naš Dom« in »Slovenca« neštevilno notic in člankov, v katerih se je posebno boril proti liberalnemu pohujševanju mladine in proti nevernemu strupu, ki ga razširja liberalizem meč dobrim našim vernim ljudstvom. A neresča in orožniki so ga dohiteli, preprečili mu njegovo duhovniško delovanje — in šel je. »Slovenski Gospodar«, »Straža«, »Naš Dom« in »Slovenec«, molčijo, dasi vidijo, da se je zgodila posvečenemu in blagoslovljenemu božjemu namestniku tako težka krivica. Molčijo in se ne brigajo za to, da hudobni liberalni listi širijo s komentarji o Berkovem slučaju pohujšanje med dobro naše ljudstvo — in še več, svarijo starše, naj ne

LISTEK.

V poletnem večeru.

Spisal Fr. Studenko.

Kdo ne pozna lepote in miline poletnega večera, ko ugaša ognjena krogla za daljnimi gorami in žarijo gore v večerni zarji, po dolini pa lega mrak, prinašajoč blažilen mir in hlad. Cvetice sklonijo glave, čez polja se glasi večerni zvon in gozdi zasnavajo...

Ob takih hipih zasanja tudi človek v neznane daljave in blaženost se mu naseli v dušo. Čuti se srečnega, zdi se mu kot bi se večerni mir vlival v njegovo srce. Toda pridejo večeri, ki v njih ni več te poezije, vsaj človek, obdan od trpljenja in skrbi, je ne čuti. A če jih je doživel kdaj, živijo z njim, vračajo se na obisk — bledi odsevi nekdanje sreče.

Taki večeri so bili, ko sva se srečala z Marijo. Prišla je na počitnice k svojim sorodnikom, kjer sva se prvič videla. Prav dobro se spominjam: V nedeljo večer je bilo in midva sva stala na balkonu. Spodaj je valovalo morje ljudi, ki so šli na večerno zabavo, katero je priredilo tamkajšnje društvo. Ljudje so hodili največ paroma, mlajši skupaj, starej-

ši zase. Tiho šepetanje je plavalo nad glavami, kajti v tajinstvenem mraku postaja tudi beseda tišja in milejša. Dolgo časa se je vrstil sprevod in midva sva molče gledala pestro množico srečnih ljudi, ki jim je življenje sladko sen.

Gotovo sva v mislih oba blagovala te ljudi, kajti nama obema ni kazalo življenje tako prijaznega lica kot šetajočim ljudem pod balkonom. Kot sem že prej doznal, je bila Marija hči nižjega uradnika, ki je le s težavo preživljal svojo številno družino, čakač letu za letom pomoči od zgoraj — v obliki kake draginske doklade. Toda gospa država je stisnjenih rok in le redko paše kak milodar med njene hlapce. To je občutil tudi Marijin oče s svojo družino, občutila je zlasti najstarejša hči Marija, ki si ni mogla privoščiti ugodnosti, kakršne so uživale njene tovarišice iz drugih meščanskih krogov. In zato je ostala na njenem licu neka resnoba, ki zakriva, kakor tanek pajčolan, kot meglica, lepoto in svežost mladih let. Le ljubeče in čuteče srce vidi pod takimi trdimi potezami pravo sliko... Vem, da je moja nova zanka blagovala mimo hitečo množico, ki ji je življenje sen in zabava. Tudi mene so obhajale enake misli. Končal sem ravno svoje študije, trnjevo pot svojega življenja, in kot brezdomovinec sem se naselil za par

tednov v hiši Marijinega sorodnika, čakač dan za dnevom službe, ki mi je bila že zagotovljena. Dasiravno prost, se vendar še nisem mogel iznebiti resnosti, ki mi je bila usojena v preteklem življenju.

Ljudje so se počasi porazgubili, še semtertja je prišel še kak zapozneli par. Z restavracijskega vrta, kjer se je vršila zabava, je bilo slišati glasno šumenje ljudi.

Zdaj se oglasi godba. Utopila je šum ljudi in močnejši njeni glasovi so plaval nad hišami kot bi vabili njene prebivalce k veselju in uživanju. V začetku so bili ti glasovi močnejši in strastni, polagoma pa so prehajali v skrivno šepetanje, podobno onemu v večernem mraku, ko se sprehajajo samotni pari po osamljeni aleji. Vmes pa je bilo čuti čist in zvonek glas — kakor bi pel v grmovju slavček visoko pesem ljubezni.

Na nasprotni strani ceste, kjer sem takrat stanoval, je bila nadvadna gostilna. Iz nje je prihajalo zdaj pa zdaj po par ljudi, pijanih in razgretih, v sobi pa je bilo čuti kričanje, preprič in razbijanje. To so bili ljudje iz daljnih hribov, ki so prišli v trg k maši in spotoma nakupili potrebščin za dom. Nekaj teh ljudi je sedelo tudi zunaj na vrtu, a bili so enako glasni in v njihovi govorici je bila izražena vsa trdota nekulturnega človeka. Ko je igrala godba najlepše melodije, se-

gajoče v tajne globočine človeške duše, se ta množica ni niti zganila in zdelo se mi je kot bi bil razlit po celnem vrtu prezirajoč nasmehe...

To je motilo harmonijo poletnega večera, prav kakor če se oglasi sredi najlepše melodije hreščeci glas pocestne harmonike.

»Kako čudni ljudje so to,« je opomnila gospodična Marija. »Prav kakor da bi ne imeli duše; nobena stvar jim ne sega do srca, če ostanejo pri teh zvokih neobčutni.«

»Da, popolnoma mrtve duše,« sem odvrnil jaz. »Toda takih hodi še mnogo po svetu, ne samo po hriboh, kamor ne pade dostikrat niti senca kulture, ampak nahajajo se tudi tam, kjer šumi svila in se svetijo zvezde na zlatotkanih ovratnikih. Pri najlepših dramah in operah v gledališčih so odsotni vedno le oni, ki stojijo po svojih službah in ugledu najvišje — v resnici so pa največji pritlikavci, plazeči se nizko, nizko pri tleh, prav kakor masa, ki se ceni samo še po številu glav...«

V tem se je stemnilo in naša gospodinja naju je prišla klicat k večerji. Ošla sva na vrt v utico, kjer sva ostala zopet sama, kajti gospodar, ki je bil navadno v najini družbi, je odšel po svetu na opravki.

Po večerji sem prosil gospodično, da bi zaigrala na citre, s katerimi

nam je večkrat sladila mirne večer-ne ure.

»Jutri odpotujete, gospodična,« sem rekel, »in rad bi še enkrat slišal glasove, ki mi bodo zveneli v duši, dckler bom živel.«

Pogledala me je začudeno, kajti do tega večera še nisem toliko pohvalil njenega igranja, dasiravno je bila umetnica. Spoznal sem takoj, da ji hvala ni tako ljuba kot navadno ženskam, kar sem jih do takrat spoznal.

Začela je igrati. Trepetajoči glasovi so napolnili mrak in se gubili neznano kje v daljavi. Zdaj so bili glas-milejši, prav kakor hrepenja naših milejši, prav kakor hrepenja naših src, ki se porajajo močno kot hudourniki, a zopet umirajo, ko se jim postavijo nasproti neprodne zapreke...

Igrala je dalje škotsko narodno melodijo »o zasneženi poljani in nevesti odpeljani«. Slišati je bilo bučanje burje, vmes pa čisti glas zvončeka — kakor bi pozvaljal k pogrebu... Izraženo je bilo v melodiji nevestino žalovanje in plakanje tako lepo, da se je tresla roka igralkina, ubirajoča strune, ki so bile videti od bolesti napete do meje, kot bi se hotele zdaj pa zdaj utrgati...

Ko je končala, je bil videti truden njen obraz in naslonila se je na roko. Videl sem, da se je stresla po

čudo svojih otrok v duhovniška izobraževalna društva, iz samega strahu, da se ne bi preveč izobrazili, in pozivajo šolske oblasti, naj strožje zasledujejo delo takih veroučiteljev, kakor sta bila Šorn in Berk. — Priporočamo klerikalnim listom v vsej resnobi, naj se brigajo za gnuljivo v lastnem tabornu, kakor da pišejo o »proticerkvenem« in »protiverskem« delu Sokolov. Kadar ne bo med duhovniki več Šornov in Berkov, med čuki pa ne več tatičev, ki bi izražali kakor v St. Jurju, čukarske zle te za svoje rokodelstvo, takrat bodo imeli eventualno kaj pravice do kritike nad Sokoli.

Paberki iz »Straže«. Po zgornji Savinjski dolini strah že več časa državni in deželni poslanec dr. Verstovšek. Kako sodijo pripusti kmečki ljudje takrat, kadar ni vsegamogočnih fajmoštrov blizu, o njegovem delovanju in o njegovih shodih, smo poročali v »Slovenskem Narodu« že minuli teden. »Straža« poroča o njegovem shodu v Solčavi in o nekem rokodelskem sestanku na Ljubnem. V Solčavi se je dr. Verstovšek silno razkoračil nad davčnim referentom pri celjskem okrajnem glavarstvu Pototschnikom. To je prav in letos, ko se nam je vsem naravnost nesramno zvišalo osebno-dohodninski davek, prav popularno. Drugače se klerikalci in z njimi vred dr. Verstovšek ne upajo niti ziniti proti nastavljanju nemškega in nemškega uradništva v naših krajih. Taki ljudje ne poznajo niti naših razmer, niti naših ljudi in postopajo neusmiljeno z njimi. Pa tega ljubi solčavski kmetje ne vedo in tako daleč ne mislijo. Potem pa nam je tudi znan odgovor dr. Verstovška nekemu mesarju, ki ga je prosil za posredovanje zaradi previsoke odmere osebno-dohodninske davka. Glasil se je: »Ne morem pomagati, država rabi denar!« Za — dijete in plače takim uradnikom, ki nič ne delajo, temveč poslancujejo, kaj ne, spoštovani dr. Verstovšek? Na Ljubnem so se zbrali pri nekem Korošču na Rokovo obrtniki. Prežvekovali jim je dr. Verstovšek to, česar se je na celjskem obrtniškem shodu iz liberalnih referatov naučil. Končno so sprejeli zborovalci — na čigavo komando, »Straža« k sreči ne pove — resolucijo, v kateri se zaletavajo v »organizacijo slovenskih obrtnikov za Spodnji Stajer«, da ne sme biti liberalna. Kolikor nam je znano, take »organizacije« doslej — sploh ni. Ekstirizirali so »Splošno obrtno društvo«, za katerega pa žrtvujejo in delajo večino dela »liberalci«. Ljubenski klerikalno-nemškutarski obrtniki še niso plačali niti ene krone udnine, torej nimajo nobene pravice do kritike. Nameravane zveze obrtnih združenj pa ni bilo doslej mogoče oživiti, ker ustanovitve ista nemška vlada, katere zvest podanik je dr. Verstovšek, ne pripusti. Naj bi raje dr. Verstovšek povedal, kaj je za ustanovitev te zveze že storil in dosegel! Politizirani med nepoučenimi ljubenskimi rokodelci je seve lahko. Pripomnimo še, da je predsedoval temu shodu tisti nemškutar Fludernik, čegar gostilno priporoča »Südmarkina« brošura »Deutsche und deutschfreundliche Gaststätten« in ki je posredoval tudi v Logarjevi dolini prodajo slovenske zemlje nemškemu »Alpenvereinu«. Fluderniki in njemu sorodni Ljubenci pa ne bodo nas učili, kako treba slovenske obrtnike organizirati! — V Ljutomeru so priredili klerikalci veliko slavo ob priliki 40letnice tamonjše okrajne posojilnice. »Liberalna« ustanovitev je to, »liberalci« so zavod spravili do današnjega raz-

voja. — Klerikalci imajo doslej le to zaslug, da so ukradli iz posojilnice za zloglasni verženski kloster, katerega zida nemški stavbni podjetnik, nad 20.000 K denarja, namenjenega za slovensko meščansko šolo v Ljutomeru. In pokradli bodo fajmoštri iz zavodov počasi še več, zato so si ga siloma in zvijačno osvojili! — V Vrbi pri Zalcu je zboroval dr. Korošec. Po »Stražinem« poročilu je ta poštenjak »mnenja«, da se še doslej niso vršila nobena pogajanja za delazmožnost štajerskega deželne zbor. Si bomo zapomnili! Oče Terglav so po istem poročilu »opozorili zborovalce na liberalne laži glede dohodninskega davka.« Škoda, da »Straža« ni nič več povedala o tej veleinteresantni Terglavovi oslariji. Predsedoval je skromno obiskovanemu shodi — žalski mežnar. Kot govornik je bil napovedan tudi dr. Benkovič, a po »Stražinem« poročilu soditi, ga ni bilo na shodu. Menda ga je zopet kak dunajski obisk zadržal in ni bil o shodu pravočasno obveščen kakor zadnjič o seji občinskega odbora v celjski okolici.

Iz Ljutomeru nam pišejo: Nedavno tega ste poročali, kako je razdelila rogaška nemška hranilnica svoj čisti dobiček za leto 1911. Naša ljutomerska ni nič boljša. Dala je za trška nemška društva in ustanove 1800 kron, pujskemu Studentenheimu 50, Schulvereinu 50, Südmarki 50, avstrijskemu nemško - nacionalnemu Pressvereinu 20 K. Čisti dobiček te hranilnice izvirja iz izključno slovenskega denarja, zlasti se nalagajo v ta zavod denarji mladoletnih otrok. Za slovenske kulturne in gospodarske namene nima ta hranilnica niti enega groša.

Iz Rogaske Slatine nam pišejo: V proslobo 18. avgusta je priredilo ravateljstvo kopališčnem gostom izredno užitek. Na predvečer se je vršila običajna tombola in za tem v gledališki dvorani slavnostna predstava s pestrnim sporedom. Prolog je govoril v vznešeni dikciji režiser F. Lassen; temu je sledila cesarska ouvertura pod spretnim vodstvom ravatelja zdraviliščne godbe Klettmanna. Z dramo iz vojaškega življenja pa je dosegel ansambl graškega gledališča z Lari Weiser posebno priznanje. Ob 9. zvečer je prisostvovala tisočera množica briljantnemu umetelnemu ognju in čarobni razsvetljavi. Lep večer je zaključila godba s simfonijo »Sen avstrijskega rezervista« od Ziehrerja in končno s cesarsko himno. V nedeljo ob 9. dopoldne je celebriral dr. Koloman Belopotocky na prostem med Donati- in Tempelvreletem slavnostno cesarsko mašo. Od 11. dopoldne do 1. popoldne se je vršil promenadni koncert, zvečer pa elitni ples. Ker je vreme lepo, je sezona še zelo živahna; zadnja kopališna lista izkazuje 2737 strank s 4136 osebami. Največ posejajo slatino Ogri, dočim so Hrvati, Slovenci, Nemci in Lahi v manjšini. Poleg gledališča, koncertov itd. imajo sedaj tukaj stalni kinematograf.

Drobne novice. Iz poštne službe. Poštni praktikantje Tomaz Majhen, Oton Vrdich, Rudolf List, Artur Verzan in Janez Zahradnik so imenovani za poštne asistente v področju graškega poštne in brzojavnega ravateljstva. — V Šmartnem pri Slovenjgradcu so prijeli nekega Antona Kunstiča, ki je pobegnil iz prisilne delavnice, in izvršil po Šmartnem več tatvin. — V Pamečah je spal kmečki fant Pavel Cesar na domačem podu. Ponoči je v zaspanosti iskal zglavnik in padel pri tem skozi odprtino na mlatilnično kolo in od

tam na koso. Levo nogo ima čisto zmečkano in na kosi je dobil grozne rane po telesu. Spravili so ga v slovenjgradsko bolnico. — V Slovenjgradcu je ukradel neznan uzmovni gostilničar Krenker 270 K. — Iz Kozjega poročajo: V Imenem je kregal posestnik Franc Urlič svojega sina zaradi njegovega malo vrednega življenja. Sina je to tako vzešlo, da se je vrjel na očeta in ga z nekim železom hudo pretepel. Imel se bo za to pred sodnijo zagovarjati. — V St. Pavlu pri Preboldu so potegnili iz Savinje truplo neke neznanke, 60 let stare ženske. Mrlič je moral ležati že dlje časa v vodi. — Strelalje udarila dne 14. avgusta v romarsko cerkev na gori Uršuli. Razbila je nekaj oken in poškodovala en oltar.

Koroško.

Podržavljenje policije v Beljaku. Kakor poročajo iz Beljaka, se pripravljajo v Beljaku z vso resnostjo podržavljenje policije. Kot vzrok podržavljenju navajajo bližino avstrijske državne meje in vedno naraščajoč promet tujecev Avstrijcev, posebno pa inozemcev.

Prijet ljubljanski prisiljenec. V Celovcu je aretirala policija prisiljenca Franca Nirschna, ki je pobegnil 16. t. m. s tovariši Spieserjem, Huterjem, Lacknerjem in ciganom Tarbmanom iz ljubljanske prisilne delavnice. Nirschl je priznal, da je izvršil med tem časom že več tatvin in vlomov.

Pri igranju z lovsko puško je ustrelil 17letni kmečki fant v Jezerniku 15letno uslužbenko N. J. Zadel je deklico v glavo, krogla ji je prodrla lobanjo in povzročila takojšno smrt.

Mrtvega so našli na neki cesti v beljaškem predmestju 59letnega delavca Martina Jadranskega, ki je iskal dela in onemogel na cesti. Jadranski je prišel baje peš iz Kranjske.

Plemenita darovalka. Posestnica in vdova mizarskega mojstra Elizabeta Čuferjeva v Celovcu, je zapustila meščanski bolnici 10.000 kron, mestni in deželni hiralnici pa vsaki po 1000 kron.

Za ribiče. V Jezercu je vjel ribič Maly izredno veliko posterv, ki je dolga 61 cm in tehta 3-1 kg.

Primorsko.

Umrl je v Slivnem pri Nabrežini posestnik, občinski odbornik in podpredsednik okrajnega cestnega odbora, vrl in napreden mož, Ivan Perič, star 57 let.

Sankcioniran zakon. Cesar je sankcioniral zakonski načrt goriskega deželne zboru glede izsuševanja močvirja okoli Ogleja in Terza. Delo je res potrebno, vendar pa se prebivalci slovenskega dela dežele opravičeno pritožujejo kot davkoplačevalci, da se razdajajo ogromne vsote, ki bremene na vseh davkoplačevalcih, po klerikalnem prizadevanju vedno le za laške pokrajine, med tem, ko se za najvažnejša dela in za naprave, ki so vitalnega pomena za slovensko prebivalstvo v slovenskem delu dežele ne dovoli nič.

Za župana v Šempasu je bil izvoljen klub vsemu ruvanju klerikalcev posestnik in trgovec Josip Hvala. Prvi podžupan pa je Peter Batič. V občinskem starešinstvu je 16 naprednjakov in všteti župnika, dva klerikalca.

Dan naraščaja v Kobaridu. Goriska sokolska župa priredi dne 25. t. m. dan naraščaja v Kobaridu. Obenem se vrši II. javni nastop kobariskega Sokola. Nastopi tudi tekmovalna vrsta G. S. Z., ki je tekmovala v Pragi. Naše prireditve se udeležijo tudi nekaj Sokolov iz Ljubljane z zastopstvom Slovenske Sokolske Zveze.

Ciganska nadloga. V Vrtojbi je že del časa kampirala številna ciganska tolpa. Cigani so popravljali kotle, kose, srpe in nože, ciganke pa so lečile babjevernim ženskam, mladim in starim, srčne bolečine. Delali so vsi pri tem prav dobre kupčije, in da ni posegla vmes pravočasno žandarmerija, bi kmalu ne bilo v celi vasi repa kuretnine in bi bili primorani prebivalci kupovati umetno mast in nadomestiti slanino s tridimi skorjami. Žandarmerija je aretirala več članov in članic te odlične družbe, ostali ciganski sodniki pa so izginili in si poiskali drug teritorij za svoje požrtvovalno delo.

Občinski svet tržaški ima danes zvečer sejo, v kateri bo nadaljeval socijalni demokrat Černivec svoj obstrukcijski govor proti timavskemu načrtu vodovoda za mesto Trst. Oporil bo bržkone celo sejo.

Vi ste vi, oni so pa oni. V kavarini »Flora« na Velikem trgu v Trstu je bila v soboto zvečer večja družba Slovencev. Gosti so bili v živahnem pogovoru in so precej glasno govorili. Njim nasproti je sedela večja

laška družba, ki je bila očividno pijana in je že kazala znake pijanosti s tem, da so gosti pili, vpili, tolkli in razsajali. Naenkrat pride k slovenski mizi stražnik št. 383 in ukaže oblastno Slovencev, da ne smejo tako glasno govoriti. Na vprašanje slovenskega gosta, če smejo Lahi pa tako vpiti, je odgovoril redar: »Vi ste vi, oni so pa oni!«

Smrt na cesti. Snoči se je zgrudila na cesti Becheri v Trstu 70letna zasebnica Marija Brunel. Ko so jo mimoidoči dvignili, je bila žena že mrtva.

Ruska topničarka v Trstu. Včeraj ob pol 6. zjutraj je odplula iz tržaškega pristanišča ruska topničarka »Donec«. Topničarka je bila v Trstu pet dni in je odplula na Reko.

Predzno priznanje. Strojnik, 37letni Ivan Kos, je naletel včeraj v Trstu svojo ženo, ko je govorila ta posebno zaupno z nekim mladim človekom. Ko je pristopil, je vprašal ženo, kdo je ta mladi človek. Ona pa mu je predzno odgovorila: »Moj ljubček«. Ljubček je nato nepričakovano priznanje iznenaden pobegnul. Kosa pa je prišla taka jeza, da je dal ženi tak odgovor, da so jo morali odpeljati težko poškodovano v bolnišnico.

Volilci! Naprednjaki!

Kakor znano, so klerikalci v zadnjem zasedanju deželne zboru prizadejali ljubljanskim mestnim volilcem nov udarec s tem, da so sprejeli zakon, po katerem bo volilo v Ljubljani pri prihodnjih deželnozbornih volitvah čez 600 okoličanov. Umestno je, da je s tem dejstvom poskočila vrednost in važnost vsakega posameznega glasu volilcev v mestu. Volilni imenik, ki ga je včeraj izpostavil mestni magistrat, pa kaže že na prvi pogled velike pomanjkljivosti. Več naših najboljših pristašev je kratkoma izpuščenih. Veliko klerikalnih volilcev je v njem, ki jim pravica za volitev ne pristaja. Naprednjaki! Prepričajte se vsi, če ste v volilnem imeniku ali ne! V osmih dneh poteče že reklamacijska doba in potem je vsaka pritožba zastoj. Pojdite pogledat imenik ali na magistrat, ali pa v tajništvo »N. N. S.« Tudi lahko pišete na tajništvo »N. N. S.« dopisnico, na kateri opozorite nase.

Dnevne vesti.

Jugoslovansko vprašanje in habsburška monarhija. Govorili smo v našem listu že o knjigi »The Southern Slav Question«, ki jo je spisal znameniti angleški publicist Seton-Watson (Scotus Viator). Znamenitost tega spisa obstoji iz dveh delov: knjiga podaja mnogo zanimivega materiala o jugoslovanskih razmerah, ki so širšemu svetu prav malo znane, in presoja kritično te razmere. Pisatelj je s tem delom opozoril zapadno Evropo, Angleško, Francijo, pa tudi Nemčijo na jugoslovane in njih veliki pomen za habsburško monarhijo. Znano je, da stoji pisatelj na stališču, da je jugoslovansko vprašanje za habsburško monarhijo naravnost usodnega pomena in da je vsa bodočnost monarhije odvisna od rešitve tega vprašanja. Dunajsko časopisje se za to knjigo ni dosti zmešalo, a temu se ni čuditi, saj izhaja pravzaprav samo za stalne goste na Schottenringu in obiskovalke »Gänsehäufelna«, sicer pa se odlikuje po izredni praznoti in v elegantni obliki prezenteritane nevednosti. Tudi temu se nihče ne čudi, da avstrijski hofrati in drugi birokratični stebri bodočnosti naše monarhije, nimajo ne znanja o jugoslovanskih razmerah, ne v pogleda v gibanje raznih sil, niti sploh misla za ta težki problem. Komur se zdi virtuoza izvežbanost v sestavljanju partikularjev višek politične in upravne modrosti, od tega se ne more zahtevati niti dobrega opravljanja tekočih uradnih poslov, kaj šele razumevanje kompliciranih političnih problemov. Zdi se nam pa, da je jugoslovansko vprašanje celo našim vojaškim krogom prava terra incognita, dasi je brez dvoma, da do ločajo vojaški krogi splošno smer avstrijske politike, zlasti z ozirom na Balkan. Ta vtis namreč napravljajo recenzija, ki jo je »Armee-Zeitung« priobčila o Seton-Watsonovi knjigi. »Armee-Zeitung« kar strmi nad to knjigo in je vsa iz sebe začudenja in občudovanja, kak material je zbral ta angleški časniki in kako luč je ta Anglež s svojo knjigo prižgal tistim, ki se jih jugoslovansko vprašanje najbolj tiče, tistim, ki so poklicani delati na to, da se jugoslovanski usodni problem ugodno reši za našo monarhijo. Kar je podal Seton-Watson v svoji angleški knjigi, to je seveda vsakemu slovenskemu politiku v glavnem že davno znano. Za glasilo avstrijskih vojaških krogov je pa to nekaj popolnoma novega in pravo razkritje. »Armee-Zeitung« kar ne najde dovolj besedi, da bi označila

veliki pomen tega angleškega dela in nekako sram jo je, da je moral priti tujec z Angleškega, da seznanj Avstrijo in njene vodilne kroge z jugoslovanskim vprašanjem. Ta recenzija imenovane vojaške revije je nekaj vredna: v njej namreč tiči priznanje, kako strašno malo poznao jugoslovanski problem tisti, ki ga naj rešijo na dobro Avstrije.

Gregorčič in Aškerc. Izza starih časov je ohranjena fotografija, na kateri sta naslikana roko v roki Simon Gregorčič in Anton Aškerc. Ta slika je spomin na one čase, ko si je Mahnič z ubijanjem narodnega življenja v Slovincih pridobil simpatije nemškutarskega Missie in si pripravil ter gladijal pot do škofovskega dostojanstva. Poleg drugih je imel Mahnič posebno v delu Gregorčiča in Aškercu, ki jih je preganjal z vso besnostjo in brutalnostjo krvooločnega inkvizitorja. Gregorčič je bil mehak človek, ki ga je Mahničevo početje gnalo v obup. Aškerc pa je bil kremenit in se ni uklonil, nego s krepko pestjo udaril nazaj. Aškerc in Gregorčič sta se dala fotografirati roko v roki — kakor sta bila različna po značaju in po nazorih, v enem oziru sta bila edina: v obsodbi Mahniča. A kaj vidimo dandanes? Ravno tisti ljudje, ki prisegajo na Mahničeva načela, ne puste Gregorčiča niti v grobu pri miru in sramote njegov spomin s tem, da ga reklamirajo zase. Gregorčič v taboru ljudi, ki prisegajo na Mahničeva načela! Tu pač vse neha! Klerikalci pravijo, da Gregorčič in Aškerc v zadnjih letih nista bila več prijatelja. Mogoče da se je njim prijateljstvo res ohladilo, saj sta bila dve popolnoma različni naturi in je vsak hodil svojo pot — mnogo sploh nista nikoli prišla v dotiko in se nista kdove kako dobro poznala — a edina sta bila vedno v obsojanju tistih načel, ki jih zastopa klerikalizem. Naravnost predzno pa je, če zdaj pišejo klerikalni listi, da Gregorčič ni bil preganjan. Treba je vzeti le v roke »Rimskega katolika« in »Slovenca«, pa se vidi, kako so duhovniki zlobno in krivično napadali in preganjali Gregorčiča. Treba je vzeti v roke le druge liste in prašati še žive priče, da se izve kako je bilo Gregorčiču nazadnje še maševanje prepovedano in na kako sirov in sramoten način so mu cerkev pred nosom zaprli ter ga tako pred celo faro ponižali. Da Gregorčič ni takrat snel duhovskega ovratnika in ga svojim preganjalcem ni vrzel v obraz, to je najboljši dokaz, kako mehkega značaja je bil. Klerikalci so Gregorčiču zastupili življenje — zdaj pa ga reklamirajo zase, ga hočejo spravljati v nasprotje z Aškercem in kvasijo, da so vse vesti o Gregorčičevem preganjanju »že stokrat ovržene literarne fraze in laži.« Če to ni preganjanje, kar so duhovniki storili Gregorčiču in Aškercu — kaj pa je pri teh Mahničevih čestitilih še preganjanje? Sicer pa je Gregorčič sam najboljša priča, kako je občutil početje Mahniča in njegovih somišljenikov okrog »Slovenca«. Polnih dvajset let po Mahničevi gonji je Gregorčič še krvavelo srce zaradi krutih krivic duhovskih sobratov. To izpričuje pesem, ki jo je zložil Gregorčič dvajset let po tistem preganjanju in ki se glasi:

Mahniču!

Oj srce ti kraško,
Oj srce ti skalno,
Dobro si zadel me
V to srce prežalno.
Zamahljaj strupeni
Se ti je posrečil.
Z drugim me, a s tem si
Se ovekovečil.
Hotel, »brate dragi«,
Pač si me ubiti,
Pop nekaj je skromni,
Pop zdaj ponositi!
Dobro si naperil
Strelo otrovano,
Bistro si pomeril,
Zlo zadal mi rano!
Zdal pa oporoko
Čuj od mene starca:
Oj srce ti kraško,
Oj srce ti skalno,
Tebi v zapuščino
Dam srce to žalno.
Ven tvoj kraški kamen!
V té srce to moje —
Ves tvoj strup zapuščam
Ti in bōli svoje!

15./5. 1902.

S. Gregorčič.

Ta pesem priča dovolj. Dokler je Gregorčič živel, so ga proglašali za izmeček in sramoto duhovskega stanu. Njegove nežne pesmi za brezverske in nemoralne, ga podili iz svoje srede, ga sovražili in zatirali, a ko je legel v grob, so začeli ti isti ljudje licemersko kremžiti obraze in so jokali za možem, ki so ga sami ubili, zdaj pa se drznejo pisati, da vse, kar se piše o preganjanju Gregorčiča, so »že stokrat ovržene liberalne fraze in laži.«

vsem životu, kot bi občutila mraz, ki vlada na zasneženi poljani. V njenih lepih očeh pa se je porajala v tistem hipu solza in kanila pred njo na mizo...

Sklonil sem se k nji in ji hotel pogledati v oči, rekoč: »Gospodična! Kaj vam je?«

»Prosim, pustite me!« Vzravnila se je kvišku in dala z roko znamenje, naj jo pustim. V hipu pa so bile njene oči zopet suhe in dobile so prejšnji izraz.

»Premagalo me je,« je rekla čez nekaj časa.

»Kaj vam je s tako silo vznemirilo dušo, gospodična?« vprašal sem jo tiho.

»Ah, pustimo to!«

»Prosim, povejte! Morda bi vas mogel potolažiti... z besedo...?«

»Ni je besede!« je rekla krepko. »Ampak, da vam ne bom uganka, ko odidem od tod, vam povem, zato, ker vidim, da imate dušo, toda s prošnjo, da mojih čustev ne izdaste nikomur.«

In začela je: »Tudi jaz bom v kratkem nevesta. Ne bodo ženketali konji čez zasneženo poljano, ampak hiteli bodo tiho po gladkem mestnem tlaku in kočij ne bo niti slišati. Kajti moj ženin je bogat in ugleden, in vse bo šlo po najvišjem merilu. Zagledal se je vame in vanj sta se zagledala moja mati in moj oče, moji sestri in

bratje, vse ga obožuje, ker je bogat in ugleden, med prvimi trgovci v mestu. Poznam ga že dolgo časa, a ne pozna ga moja duša... V njem vidim samo človeka, ki mu je edini užitek, — vino, ženska in denar. Morda je pošten človek, a popolnostim se ne bliža. — Vsi moji domači so nekako zahtevali, da privolim v zaroko. In storila sem to na njihov ukaz in na njihovo upanje v boljše čase, ki jih jim bolj želim kot sebi... On je čisto navaden človek. Prišel je menda s hribov v mestno prodajalno še kot deček, tam je varčeval in morda skoparil, odprl prodajalno, napovedal konkurz — in v enem desetletju prišel do velikega bogastva. To je povest njegovega življenja, nič drugega ni v njej...

Da bi se malo razvedrila, sem prišla sem, v tem času pa se pripravljajo doma na mojo veliko komedijo. Jutri grem, naj bo karkoli hoče. Če se še kdaj srečava v življenju, prosim vas, ne obujajte v meni sentimentalnosti, ampak govorite z menoj kakor z drugimi mrtvimi dušami...«

Podala mi je roko in odšla v sobo. Naslednje jutro se je odpeljala na vse zgodaj v mesto, niti njenih korakov nisem več čul. Nje nisem srečal več v življenju, a v jasnih večernih urah se čisto spominam na njo in mislim, kje begajo njene misli, iskajoče miru in sreče...

† Mahničev duh. Klerikalni dijak s Primorskega so te dni zborovali v Gorici in sicer pod protektoratom nekaterih znanih klerikalcev. Poročilo v »Slovincu« kaže, da je bilo to zborovanje prav mizerno. Omeniti hočemo le eno stvar: Dr. Pavličič in dr. Breclj pa je klical na pomoč Mahničevega duha. Dr. Pavličič je zatrjeval, da je Mahničev duh sedaj prodril v najširše vrste dijaštva, dr. Breclj pa je rotil dijaštvo, naj ostane zvesto Mahničevim katoliškim načelom. Mahničev duh! Če sta imela Pavlica in Breclj v mislih Mahničeva načela, ki jih je spoznal iz njegovega bojevanja zoper napredno misel, njegove denunciacije, njegova obrekovanja in njegova natolcevanja, če jima ugaja njegova hudobija, potem moramo priznati, da je Mahničev duh sedaj res prodril v najširše vrste klerikalnega dijaštva in da kaže to dijaštvo čudovite talente za delovanje po Mahničevem načinu. Katolicizmu pa s tem ne bo pomagano, toliko manj, ker je sedanjega klerikalno dijaštvo versko popolnoma indiferentno, kakor tudi ogromna večina katoliške inteligence. O dr. Breclju je znano, da je bil tudi v mladih letih res veren človek in morda je to tudi danes; tod in tam se dobi še kak mohikanec takega kova, toda to so izjeme. Klerikalni inteligent je kakor klerikalni dijak cinčen materialist, ki mu služi katoliška krinka samo v to, da si naprej pomaga in ki se iz Mahničevega ravna tako norca dela, kakor iz Jegliča. Napreden dijak ima svoje ideale, klerikalnemu dijaku pa je lastni dobrobit edini ideal. To je razloček med napredno mladino vseh struj in med klerikalno mladino.

† Klerikalizmu na Hrvaškem ne rase pšenica. V »Hrvatstvu« je napisal župnik dr. Cenkič serijo člankov, ki nam dajejo globok vpogled v klerikalno gibanje na Hrvaškem. Izvajanja dr. Cenkiča pričajo, da klerikalizmu na Hrvaškem ne cveto rožice. Cenkič piše med drugim: »Poskušali smo s »Hrvatstvom« (hrv. klerikalno glasilo). Ko je izšlo, je ostalo vse delo na ramah dr. Marchettića, mene, bolnega Suše in pokojnega Plevnjaka. Kdo se je dvignil proti »Hrvatstvu«? Duhovniki. Kasneje so se zbrali z velikim samozavejanjem okrog lista nekateri lajki. No, list se je vedno boril s finančnimi težkočami. Čim je prenehala dajati darežljiva roka Posilovičeva (nadškofova), bilo je tudi listu konec. Kako usodo je imelo »Jutro«. Mladinski katoliški časopis se valjalo v blatu deficita. Pričeli smo s »Katoliško zvezdo«. Potrebovali smo predsednika. Jedva smo ga našli. No, tudi ta je odstopil. »Pijevo društvo« životar in bi že zdavna propadlo, ako bi ne bilo požrtvovalnosti starega pravaša in nekaterih bivših »Domagojcev«. A naše katoliško tiskovno društvo? Glavni njegov delničar je dr. Pazman, ki je že vse svoje premoženje vtaknil vanj, a drugi poleg njega je g. Kreinž, upravitelj »Katoliške tiskarne«. »Sej vemo, kuker je.« Ko se je šlo za to, da ustanovimo izrazito katoliško stranko prava, smo se fuzijonirali s frankovci. Takrat je nam bilo treba globoko seči v žep. Pisec teh vrst je prevzel nase nalogo, da zbere nekaj denarja na glavni skupščini. Toda bili so »rari nantes«, (redki plavci), ki so kaj dali. Imamo mladinsko organizacijo, imamo marijanske kongregacije, eno ali dve katoliški družbi za deco, no, vse to slabo stoji. Nam katolikom sedaj še nedostaja potrebnega znanja, nedostaja nam organizacije, manjka nam lajik - voditelj, a kar je glavno, nimamo pripravljenosti za žrtve. Brez denarja ni mogoče v modernem času ničesar trajnega doseči. In sedaj hočemo še obračunati s stranko prava in ponovno osnovati klerikalno stranko, ki bo imela v svojem krilu par kaplanov, nekaj vaških lajčikov, župnika in četico katoliških dobrih, ki ne bodo smeli priti v noben dostojnejši lokal, ne da bi se jim po zaslugi disorientiranih popov ne klicalo »abucg furtimši!« — Če res vse to, kar navaja dr. Cenkič, potem so hrvaški klerikalci res ubožci!

† Sokolski zlet na Bledu. »Narodni Listy« prinašajo jako laskavo poročilo o sokolskem zletu na Bledu. Obenem pa tudi obsojajo napad klerikalcev na to sokolsko prireditel.

— Koncert za mestne reveže v »Unionu«. Vodstvo hotela »Union« nas obvešča, da se je obrnilo glede slovenskih lepakov brzojavno na upravo godbe v Celovcu, a da je dobilo od tamkaj ukaz, da naj bodo lepaki samonemški. S tem je stvar za Slovence jasna.

— Vohunjenje za vohuni naših oblasti postaja že smešno. Nič nimamo proti temu, ako se skuša izslediti prave vohune, bedasto in smešno pa je, ako se v vsakem tuju, ki pride z onstran, črnozlotih mej, sumi nevarnega vohuna. Te dni se je mu-

dil na Bledu in v Bohinju profesor slavistike na beogradskem vseučilišču dr. Aleksander Belić, mož, ki živi samo znanstvu in ki mu je vsaka politika španska vas. In tega moža — nota bene profesorja — so naše brite oblasti zasledovale, kakor nam poročajo, kot nevarnega vohuna. Da pomirimo razgnete živce skrbnih naših oblasti, povemo, da se nahaja dr. Belić na Reki v družbi z znamenitim poljskim učenjakom in slavistom dr. Boudouin de Courtenayem, s katerim hočeta skupno študirati čakavsko narečje v hrvaškem Primorju. In ime tega poljskega učenjaka bo morda vendarle znano komu izmed naših birokratov.

— Cvetlični dan 1912. Sedaj razpošlje vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda svojim podružnicam in »Slovenska sokolska zveza« vsem pri nji včlanjenim društvom okrožnice glede prireditve cvetličnega dneva. — Enako pozivlja »Organizacija svobodnega dijaštva« vse napredno dijaštvo, da se vrši pričetkom septembra v vsakem narodno - zavednem kraju cvetlični dan v korist obrambnim, sokolskim in dijaško-podpornim namenom. V Ljubljani pa se bo vršil cvetlični dan v soboto, dne 14. septembra popoldne in vso nedeljo, dne 15. septembra t. l. Posvoda naj se brez odloga osnujejo pripravljalni odbori in naprosijo narodne gospe in gospodične za sodelovanje. Vsak kraj naj tekmuje z drugim, kdo bo več zbral v to domoljubno korist. V Ljubljani se je že konstituiral izvrševalni odbor centralnega vodstva, ki bo vodil po danih direktivah ogromno delo za l. vseslovenski cvetlični dan 1912. Akademsko-dijaški pripravljalni odbor za ljubljanski cvetlični dan je že pridno na delu. Septembar je pred vrati in treba se je brez odloga odločiti k pripravi.

— Novi stokronski bankovci. »Neues Wiener Tagblatt« poroča, da bodo jeseni izdali nove stokronske bankovce. Avstro - ogrsko banko so do tega privedli tehnični vzroki. Novi stokronski bankovci bodo enostavnejši.

— Rodbinski praznik. G. Fran in gospa Amalijsa Šešark praznujeta jutri v četrtek štiridesetletnico svoje poroke pri svojem sinu g. dr. Beli Šeškarku, zdravniku v Mokronogu. Se na mnoga leta!

— Iz Višnje gore. Praznovanje cesarjevega rojstnega dne se je vršilo v Višnji gori na najsijajnejši način. Na predvečer bila je razsvetljava po mestu; na Glavnem trgu igrala je pa godba gasilnega društva Višnjegorskega pod vodstvom g. kapelnika J. Škerbinca. Takoj drugo jutro ob 9. uri vršilo se je pred Gasilnim domom odlikovanje gasilca Ign. Pajk za častno kolajno za 25letno zvesto delovanje na polju gasilstva. Ob 10. uri se je društvo udeležilo korporativno z godbo vred sv. maše. Popoldan se je vršila ljudska veselica pod cesarsko lipo na Glavnem trgu in zvečer bila je umetna razsvetljava in bengalični ogenj. Pri tej veselici sodelovala je ves čas na novo ustanovljena godba tukajšnjega gasilnega društva in moramo pripomniti, da se je pod spretnim vodstvom g. kapelnika Janko Škerbinca v tako kratki dobi izvrstno izvežbala. Udeležba bila je zelo velika. Obenem se prav izkreno zahvaljujemo vsem istim, ki so pripomogli k tej veselici, kakor tudi različnim darovalcem.

— Iz Begunj na Gorenjskem. Čudna je bila ena izmed zadnjih nedeljskih pridig, še bolj čuden župnik Jaka. Ona precej bakrena rdečica na njegovih licih, edina napaka njegovega tako brhkega obraza, je obledela v lahno rožnato barvo, beseda se mu je tresla, prsti drgetali. In ženske, katerim žuonikova zunanost drugače ne ugaja — kako so te redke! — tudi te so bile mnenja, da je župnik krasen, očarujoč. Pa je sledila grda pridiga o dolgih in hudobnih jeziki kot »vod k temu, kar je župnik navedel pod »še nekaj«. Pod tem oglavjem je trdil, da je vse to, kar se govori in piše o njegovih nočnih izprehodih in ljubavnih storitvah, grda laž. Poročali smo že v 28. številki »Slov. Doma«, da sta dva domača fanta zasačila župnika Jaka pozno ponoči v družbi device v srpanu pod kozolcem, videla, kako je župnik urno pobrisal pete v farovž in prepustil družico sramoti in zapuščeni. Župnik Jaka pa je bil tako drzen, da je pred celo faro proglasil to za laž. Med tem ko se čudimo tej drznosti, izjavljamo proti župnikovi besedi na prični, da neomajno vztrajamo pri svojih trditvah, navedenih v zgoraj omenjeni številki »Slovenskega Doma«. Naša obdolžitev je huda in gorostasna — brezimnih pisem ne pisarimo — tako da je Presviti v Ljubljani zahteval od župnika, da naj se lepo opere, če ne — adijo begunjska fara! In župnik Jaka ni tožil ne »Slov. Doma«, ne drugih listov, ne priči. Ni upal tožiti, tako je bil prepričan o svoji krivdi. K sreči

je začel poslovati s 1. avgustom posredovalni urad — župnikova zadnja nada. Tja je tiral osemnajstletnega fanta, priča župnikovega mišmaševanja pod kozolcem. Po ogromnih nepostavnostih, grožnjah itd. je izšel v »Slovincu« dopis in izjava — župnikovo pranje. Oglejmo si ga! Župnik tam priznava, da je res »spremljal neko osebo« (aha! Zakaj ni zapisal, da ta oseba ni bila v hlačah?) Mi smo trdili, da je bil ž njo pod kozolcem in pri tem vztrajamo in da župnik tega ne zanika, govori cele knjige. Fanta sta ga res videla tam in eden je to izpovedal pred posr. uradom pod prisego. Izjava sama, ki sta jo podpisali omenjeni priči, je deloma izsiljena, deloma pridobljena s piščajo in že z ozirom na to, skrajno dvomljive vrednosti. Sicer pa ta izjava pravi samo, da priči nista videli, da bi bil župnik pod kozolcem pustil liljo nedolžnosti in zato da je poročilo v »Slov. Domu« lažljivo in hudobno zavito. Kdo pa je kaj takega trdil? Vprašali smo takrat le in še danes vprašujemo: kaj ste vendar imeli opraviti z ono žensko pod kozolcem? Ali ne zavijate vi resnice, ko se perete zaradi dejanja, katerega vas nismo obdolžili? Je to znamenje skrajno slabe vesti, posebno če pravite v »Slovincu«, da »je v Begunjah nekaj liberalne ljulike za kazen za naše (to je župnikove) grehe!« — Pa odprimo starejše registre! Ali ste že morda pozabili, da ste spremljali isto žensko osebo dne 12. marca 1911 ob 3/4, ponoči in preje in pozneje še šestkrat. Oprostite g. župnik, če se nam pri teh spominih nehoti zopet vsiljuje ono vprašanje: Kaj ste vendar imeli opraviti z isto žensko pod onim kozolcem? Kdo je bežal izpod nekega okna v Poljčah čez drn in strn, skozi koruzo in žito 16. avgusta 1911 ob 3/4, ponoči. Pa ja ne vi, g. župnik? In tako naprej in nazaj! Eno vam povemo: Ni naš namen, da bi vas spravili iz Begunj, ne, hočemo le pokazati ljudstvu, kakšna je duhovščina pod črno haljo in če boste ostali še med nami, bo naše delo tem lažje, ker je res težko dobiti na Kranjskem župnika, ki bi nam nudil tolikrat tako priliko in v vseh mogočih izprehodih. Mi smo z ono izjavo zadovoljni, če je škof, je drugo vprašanje. Mesto da se perete na tako otročji način stopite rajši preden in molite: Odpusti, o Gospod, meni grešniku (glej »Slovenca«) po neskončnem usmiljenju Tvojem!

Nočni mir na Bledu. »Slovenec« se pritožuje, da je bil o sokolskem zletu na Bledu celo noč vrišč in da je godba še ob tretji uri nemir delala. »Slovenec« nam lahko verjame, da se letoviščarji zaradi tega niso pritoževali, saj jim je bil sokolski zlet v prijetno zabavo in razvedrilo. Pač pa se letoviščarji na Bledu in po vsem Gorenjskem pritožujejo zaradi neprestanega jutranjega zvonjenja. Skoro sleherni dan jih prebudi ob 3. uri zjutraj zvonjenje ali pritrkavanje. Ob 3. uri zjutraj pač ni treba z zvonjenjem vznemirjati letoviščarjev, vsaj prihajajo ti na deželo, da se razvedre, zabavajo in pokrepčajo, ne pa da jih nadlegujejo noč za nočjo z zvonjenjem. A menda je to zvonjenje posebno veselje čukov, ki letoviščarjev seveda ne marajo, saj se iz njihovih ust ne sliši drugega kakor večni »prekleti zomerfrišer«, kar napravljajo seveda zelo prijeten vtisk na vsakega letoviščarja.

Elektrodiagnostika. Le še danes vidi se krasna, zanimiva naravna slika »Olimpijske igre v Stockholmu«. Slika se predvaja v 4 delih in je film dolg 600 metrov. — Razen te in še raznih drugih slik je posebno poudariti lepo senzacijsko ameriško dramo »Telegrafist fort« in pa velezabavno ameriško veseligr »Kar je enemu prav«. Cel spored je jako izbran in priporočljiv.

Nerodni vojaki. Snoči je neki prostak 17. pešpolka v gostilni na Radeckega cesti št. 2 nekaj pil, potem pa začel razgrajati in ni hotel zavžitka preje plačati, da so poklicali stražnika, ta pa je poslal po vojaško patroljo in predno je ta prišla, je vojak poravnal svoj dolg in mirno počakal patrolje. — Isto noč sta se dva prostaka 47. pešpolka spustila v Slomškovi ulici z nekim poslovojem v mali pivčiček, h kateremu je prišel neki civilni oblečen častniški sluga in zakričal: »Hauts zame«, naka sta ta dva dobila pogum ter začela tako kričati, da so pridri na krik iz bližnje gostilne še drugi vojaki in začeli civilistu žugati in ga zmerjati s »Hund« (psom), dokler ni prišel stražnik in vse vojake pomiril. Je civilni častniški sluga se je spustil vanj ter varnostnemu organu na levi roki poškodoval dva prsta.

Pes napadel je včeraj popoldne v Florjanski ulici mitniškega paznika Jakoba Anzla, ko se je peljal s kolesom. Zgrabil ga je desno nogo, a ga k sreči ni nič poškodoval. Lastnik psa je znan.

Čim blaznega. Včeraj je prišel na postajo v Borovnici prostak 5. do-

mobranskega polka iz Pulja Nikolaj Jedlinič ter zadal tamošnjemu prometnemu uradniku z bodalom tri zabodilaje. Jedliniča so prišli in ker se mu je omračil um, prepeljali snoči s spremstvom v ljubljansko garnizijsko bolnišnico. Kake so uradnikove poškodbe, nam dosedaj še ni znano.

Ubegli natakarski vajenec. Včeraj je hlapec v kazini Matija Korenje pogrešil iz žepa 10 K denarja. Sum se je takoj obrnil na restavracijskega vajenca Otona Regenfelderja roj. 1896. leta na Isoli v Istri. Dečko je danes mesto v službo, šel na južni kolodvor, kamor ga je njegov souslužbenec sledil ter zadevo javil tam službočemu stražniku Večerinu, ki je vajenca odvedel na magistrat, kjer je tatvino priznal. Oddali so ga sodišču.

S ceste. Ko je včeraj hlapec Alojzij Markovič po Karlovski cesti peljal pet oseb, med katerimi je bil tudi neki trileten otrok, se je konj začel plašiti električnega voza, naka ga je Markovič ustavil. Nato pridirja za njim hlapec Fran Mikec in zadene s tako močjo v Markovičev voz, da je vseh pet padlo na hodnik. Pri tem se je trileten dečko poškodoval na čelu, en možki si je pri padcu raztrgal hlače, ena ženska pa jopico. Proti Mikcu je vložen ovadba.

Kolo je bilo ukradeno dne 15. avgusta v Dravljah iz neke drvarnice poselnikovemu sinu Franu Zajcu iz Dragomlja pri Kamniku. Kolo je trdke »Pretiosa«, črno emailirano, prostega teka, ima navzgor zakrivljeno balanço, kolesi imata v sredi reče črte ter manjka pri zadnjem ena napiraka. Kolo je vredno 120 K.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 59 Slovencev, 40 Makedoncev in 17 Hrvatov; nazaj je pa prišlo 40 Hrvatov. 25 Hrvatov se je pripeljalo iz Nemčije.

Izgubljeno in najdeno. Delavka v tobačni tovarni Antonija Balanova je izgubila črno ročno torbico; ravnotako torbico je izgubila tudi modistka Ana Eberletova. — Župnik v pok. gosp. Anton Berce je našel zlato verižico. — C. kr. kancelist Jožef Černivc je našel zlato brožo, kakor tudi šolska učenka Helena Černivčeva. Brožo dobi izgubiteljica pri najditelju v Ilirski ulici št. 21.

Volilski imenik

za dopolnilne deželnozborske volitve

je od 19. do vštete 26. t. m. v posvetovalnici na magistratu razporežen.

Naprednjaki! Somišljeniki!

Prepričajte se, če ste pravi vilno vpisani v imenik. ::

Narodna obramba.

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslal gosp. dr. Ivan Dimnik, odvetnik v Krškem, 10 K iz poravnave neke kazenske zadeve. — Pokojni deželno sodni svetnik v Gorici gosp. Karel Fiegl je volil Ciril - Metodovi družbi za njen vrtec v Pevni 200 K. Vsoto je poslal zdravnik gosp. dr. Ernst Dereani, kateremu jo je izročil gosp. dr. Josip Stanič, odvetnik v Gorici. — Gdč. Marica Vranjek, učiteljica pri Sv. Martinu je nabrala na svatbi svojega brata gosp. Jenkota in gdč. Pepce Pečnikov v Kranju 9 K. — Z jezikovne meje v Hočah je poslal gosp. gostilničar Gselman 6 K narodnega davka. — Gosp. Matija Marinček, c. kr. notar v Trzinu, je poslal 20 K po naročilu gosp. Janeza Rozmana, posestnika v Zvirčah, kateremu gosp. dr. Triller, odvetnik v Ljubljani, v neki kazenski zadevi ni nič računil. Hvala!

Ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda za Slovenjgradec in okolico ustanovni občni zbor bo dne 25. avgusta ob pol 4. popoldne v Smartnem v prostorih gosp. Ferdinanda Kača.

Društvena naznanila.

Mladina v Ljubljani in okolici, vzdrami se! Po vseh krajih slovenske dežele se probuja mladina, se navdušuje in organizira, da tako skupno dela za ubogi tlačeni slovenski narod. Tudi madina v Ljubljani ne sme zaostati za drugimi. Mladinsko izobraževalno društvo »Bratstvo« priredi v »Narodnem domu« v Ljubljani v nedeljo, dne 25. avgusta velik mladinski shod. Začetek ob 10. dopoldne. Pridite vsi in agitirajte za obilno udeležbo.

Kdo se ne spominja z veseljem kako lepo se je razvila »Narodna delavska organizacija« v Ljubljani! Škoda, velika narodna škoda, da je vladna roka tako lepo procvitajočo organizacijo razpustila. V Trstu pa se je »N. D. O.« razvijala ter slavi

letos petletnico obstanka. Z navdušenjem mora navdajati slehernega Slovence, ko čita poročilo o tako krasno se razvijajoči »N. D. O.« v Trstu. Slovenci na Štajerskem, Koroškem in Kranjskem, pohitite dne 1. septembra t. l. v Trst k slavnosti petletnice »N. D. O.«, brat k bratu, trpin k trpinu, da se ob vzgledni tržaški organizaciji navdušujemo za enako narodno delo tudi po ostalih delih Slovenije. Kdor čuti s slovenskim delavcem, kdor ceni njegovo narodno zavednost, ta bo pohitel dne 1. septembra v Trst. — Iz Ljubljane se priredi poseben vlak, če se oglasi dovolj udeležencev. Vlak bo šel iz Ljubljane v nedeljo, dne 1. septembra zjutraj ob pol 7. ter dospe v Trst ob pol 10. dopoldne, kjer bo na kolodvoru slovesen sprejem in se vrne po končanih slavnostih ponoči nazaj v Ljubljano. Natančen spored se še objavi. Cene: III. razred 6 do 7 K; II. razred 10 do 11 K iz Ljubljane v Trst in nazaj. Natančne cene se še določijo. Čim več udeležencev bo, tem nižje bodo cene. Navadna cena za poštni vlak iz Ljubljane v Trst je 5 K 80 vin., s posebnim vlakom pa bi stala vožnja približno ravno toliko, a tja in nazaj. Za prireditve posebnega vlaka se je sestavil poseben izletni odsek društva »Bratstvo« v Ljubljani (»Narodni dom«), ki bo imel vsak dan ob 7. zvečer v društvenih prostorih sejo, da se vse točno pripravi in uredi. Priglasje je naslavljati: **Izletni odsek društva »Bratstvo« v Ljubljani, »Narodni dom«.** Ustne prijave pa sprejema in daje pojasnila čez dan od 9. dopoldne do 6. zvečer predsednik gosp. Trampuz v Ljubljani, Franciškanska ulica 12/1. (zraven uredništva »Slovenskega Ilustrovanega Tednika«). Agitirajte za obilno udeležbo in priključite se.

Klub slovenskih bicklistov »Ljubljana« priredi dne 25. avgusta ob priliki proslave desetletnice obstoja bratskega kolesarskega društva »Sloga« v slučaju ugodnega vremena izlet v Idrijo. Zbirališče ob pol 5. zjutraj pred društveno sobo v Lattermanovem drevoredu. Odhod ob 5. Gg. člani se prosijo, da se izleta mnogobrojno udeležijo. — O d b o r.

Tržaško kolesarsko društvo »Balkan« priredi v nedeljo dne 1. septembra veliko slavnost na Opčinah in to ob priliki društvene petletnice in vseslovenske dirke. **Dirkala se bo iz Ljubljane.** Na slavnosti sodelujejo razna pevska društva in narodna proeska godba. Na programu je: petje, godba, razdelitev nagrad, slavnostni govor, ki ga bo imel predsednik jurije gosp. deželni poslanec in učitelj Stefan Fajdiga, in ples, ki bo trajal do polnoči. Torej v nedeljo, dne 1. septembra vsi na Opčine.

Književnost.

— »Konserviranje sadja in vsakojake povrtine za domačo vporabo« je naslov pravkar izšli knjigi, ki jo je spisal J. Zupan. Pisatelj nas seznani najprej z raznimi kuhinjskimi sistemi in neprodušno zaprtih steklenih kozarčih. Tem sledi mnogo receptov za narejanje kompotov, sadnih sokov, strjenin in mezg, testenim in sira. Ne manjka tudi navodil za napravo jagodnih vin in likerjev. — V II. delu se peča gosp. pisatelj s povrtinskimi konservami. — **Take knjige dozdaj Slovenci še nismo imeli.** akoravno smo jo zelo pogrešali. Posebno dobro bode služila našim gospodinjam, ki sličnih nemških ne morejo rabiti. — Cena knjigi je 1 K, po pošti 10 vin. več. Naroča se v »Narodni knjižarni« v Ljubljani.

Razne stvari.

*** Naš cesar za ponesrečence pri potresu na Turškem.** Cesar je daroval za ponesrečence pri potresu v Dardanilih 10.000 kron.

*** Pametna naredba.** Iz Rima poročajo: Vojni minister je častnikom prepovedal fungirati pri dvobojih kot priče.

*** Odvetnika ustrelila.** Iz New Yorka poročajo: Odvetnika Facha je v njegovi pisarni ustrelila neka blazna ženska, ker je ni hotel zagovarjati.

*** Poleti v zmrznili.** »Nar. Hlasnik« poroča: V Segedinu je legel gostilničar Stefan Scinula v pijanosti v ledenico. Kmalu nato je na ledu zaspal in drugega dne so ga dobili zmrznjenega.

*** Velike tatvine v vojaškem arzenalu.** Iz Petrograda poročajo: V vojaškemu arzenalu v Taškentu so zasledili velike tatvine patron. Neki podpolkovnik jih je kar na debelo prodajal privatnikom.

*** Roparski vlom pri komornemu**

pevcu. Iz Draždan poročajo: V vilo komornega pevca Perrona so vlomili tatovi in odnesli 20.000 mark gotovine in dragocenosti v vrednosti 80.000 mark.

*** Nezgoda na cestni železnici.** Iz Neapolja poročajo: V ponedeljek zvečer se je zgodila pri Conte de la Ferra velika nezgoda na cestni že-

leznici. Štiri osebe so bile ubite, 29 pa težko ranjenih. Nezgodila se je zgodila, ker se je zavora pokvarila.

* **Samega sebe je operiral v Toulonu** na francoskem vodja tamošnje mornariške bolnišnice, dr. Regnault, in sicer v sklepni desne noge. Operacija, kateri so prisostvovali tudi drugi zdravniki, je trajala poldrugo uro in se je popolnoma posrečila.

* **Ruski poslanec umorjen.** Iz Buze poročajo: Poslanec ruske dume, Syrtlanov, eden najuglednejših članov muzelmanske skupine v dumi, je bil v stanovanju generalnega majorja Šefkala umorjen. Umorili so ga iz neznanega vzroka majorjevi sodniki.

* **Star morilec.** V Malem Raabu na Ogrskem je 65letni Jožef Kovač, ki je predsedel že 27 let v kaznišču, svojo svakinjo, njeno mater in dva otroka umoril, ker ga svakinja ni hotela več vzdrževati. Vojaki, ki so ravno mimo korakali, so morilca prijeli.

* **Nesreča na železnici.** Iz Curiha poročajo: Na šantiški železnici se je en voz odtrgal ter z največjo hitrostjo zdrčal skozi postajo Weissenbach proti Appenzelu. Tam je zadel ob dva voza, ki sta bila zasedena od učencev. Dvanajst učencev je bilo težko ranjenih.

* **Vojak napadel svojega predstojnika.** Iz Varšave poročajo: V predmestju Powacki je napadel neki sapper, ki je bil za kazen prestavljen k tukajšnjemu bataljonu, svojega predstojnika kneza Dumanova v njegovem stanovanju. Vojak je težko ranil kneza in njegovo ženo. Napačalca je straža ustrelila.

* **Sleparije na železnici.** Iz Krakova poročajo: Na postaji Grckovski so zasledili velike sleparije, ki so jih izvrševali železniški nastavlenci skupno s trgovci. Železniški nastavlenci so pri sprejemanju blaga deklarirali večjo težo ter si potem razdelili odškodnino, ki so jo dobili vsled reklamacij od železnice. Več oseb je bilo aretiranih.

* **Kolera.** Neka lokalna korespondenca poroča iz Jassija: V Besarabiji so konstatirali že pet slučajev azijske kolere. Tri osebe so umrle. Ker se tudi v Jassiju in v Bukarešti, kakor tudi v drugih mestih v Moldavi in Valahiji množe sumljivi slučajji, je notranje ministrstvo ukazalo, naj se zapre rumunska meja proti Besarabiji.

* **Za 120.000 kron ponarejenih menic.** Odvetniški koncipient Krawczuk v Lvovu v Galiciji je ponaredil za 120.000 K. Ko ga je policija hotela aretirati, je potegnil iz žepa majhno stekleničico in izpil tekočino, ki se je nahajala v njej. Policija je mislila, da se je zastrupil in ga je dala prepeljati v bolnišnico. Izkazalo se je, da je bila v stekleničici popolnoma nenevarna tekočina, ki jo je izpil le zato, da bi preslepil policijo in ušel.

* **Deset let v zaboju zaprt.** Iz Budimpešte poročajo: V Szemerii so zasledili v hiši kmetovalca Teglava umazan zaboj, iz katerega se je slišalo grozno jokanje. V zaboju so našli nago deklico. Na njenem obrazu in telesu je bilo polno ran. Zakonska Teglav sta priznala, da sta imela hčer že deset let zaprt v zaboj. Nesrečnica je pozabila govoriti in je ostala epileptična. Pač zverinjski starši!

* **Žepni tatovi.** Iz Monakovega poročajo: V Maria Eich, znanem romarskem kraju, kjer je bilo v nedeljo zbranih petnajst tisoč oseb, so začeli žepni tatovi klicati: Konji gredo! Nastala je panika. Pet oseb je dobilo živčni napad, štirideset oseb je bilo v gneči poškodovanih. Neka ženska je zblaznela in se je hotela vreči pod vlak. V tej divji gneči so pa tatovi kradli, kar se je dalo, na kar so izginili.

* **Polijski škandal v New Yorku.** »Berliner Zeitung am Mittag« poroča iz New Yorka, da se je državni pravdnik Withmann peljal aretiranemu apašu Shepsu, ki je bil udeležen pri umoru Rosenthala nasproti, da ga zasliši, predno je prišel v New York. Zasledili so namreč komplot newyorške policije, ki je hotela Shepsu odsvetovati, da bi priznal. Državni pravdnik je pa prehitel policijo.

* **Sleparski bankir.** Iz Budimpešte poročajo: Tukajšnji bankir Moric Bergmann je zapeljal mnogo inozemskih klijentov k borzni igri. Začetkom so dobivali, končno jih je pa do dobrega oskubil. Pred kratkim je brzojavil berlinskemu trgovcu Haukeju, da je dobil 16.000 kron. Brzojavka je pa prišla v Berlin, ko je bil Hauke že mrtev. Njegova vdova je nato zahtevala omenjenih 16.000 kron. Bergmann je pa odgovoril, da se je zmotil in da je pozabil vračnati neko naročilo na tekstilne akcije, vsled česar ima dobiti 8000 kron. Vdova je zahtevala zaključno pismo, iz katerega je bilo razvidno, da tega ni pisal Hauke. Bankirja so nato zaprli. Med tem časom je pa že poslal vdovi vsoto 16.000 kron.

* **Proti novemu ameriškemu trstu.** Iz Londona poročajo: Vlada v Severnih ameriških državah hoče začeti z energično akcijo proti trstu kinematografskih gledališč. V trstu je 7000 podjetij. Trst bo razpuščen.

* **Roparski napad na predsednika moskovskega borznega komiteja.** Predsednika moskovskega borznega komiteja Krestovnikova so nedaleč od njegovega posestva v moskovski guberniji napadla dva roparja ter ga oropala denarja in drugih dragocenosti, ki jih je imel pri sebi. Na njegovo prošnjo sta mu pa roparja vrnila neki zlat križec in pa kovčeg, v katerem je imel važne dokumente.

* **Zanimiva očesna operacija.** Francoski akademiji znanosti so sporočili zanimivo operacijo, ki so jo izvršili na očesu 15letnega dečka. Deček si je obžgal oko z živim apnom in je nanj oslepel. Pariški zdravnik Magitot je skušal položiti v očesno roženico okence s tem, da je vtaknil v oko košček kože zdravega očesa. Od tedaj je minulo sedem mesecev in oko je dobilo desetino normalne vidne moči nazaj.

* **Šivilja — vitezinja častne legije.** Francoski trgovsko ministrstvo objavlja ravnokar seznam onih, ki so bili odlikovani povodom svetovne razstave v Turinu. V tem seznamu je navedenih devet novih vitezov častne legije. Med temi je tudi gospa Paquinova, lastnica modnega salona za dame v Parizu. Njen zavod je razstavil več krasnih toalet, ki so vzbujale splošno pozornost. Gospa Paquinova šiva za evropske kraljice.

* **Kdo sne največje krompirja?** Po Fleuryjevi statistiki rodi zemlja vsako leto poldrugo milijardo hektolitrov krompirja, ki se ves porabi. Kar se tiče porabe krompirja, je prva Irska; na Irskem se vsaka oseba na leto povprečno 1467 funtov krompirja, ali okroglo pol kilograma na dan. Ircu sledi Nemec s 1300 funti. Izračunali so, da Nemčija sama porabi četrtno vsega krompirja letnega pridelka. Ostanek se porazdeli na posamezne dežele sledeče: Nizozemska porabi za osebo 840, Švica in Norveška 740, Francija 700, Avstrija 663, Kanada 660, Anglija 238 in Italija 48 funtov krompirja.

* **Vožnja po morju.** Skoraj neverjetno je, koliko pojedno na leto potniki na morju. — Največja nemška parobrodna družba Hamburg - Amerika - Linie porabi na leto za svoje potnike 3.501.947 kg svežega mesa, 308.000 kg perutnine, 226.500 kg prekajenega mesa, 127.799 kg jajc, 221 tisoč 500 kg svežih rib, 440.000 kg sladkorja, 3.258.506 kg moke in kruha, 5.395.806 kg krompirja, 422.500 kilogramov sirovega masla, 187.929 kilogramov kave, 802.000 kg mleka, 914.000 kg riža, 1.088.042 kg riža, 1.088.042 litrov piva iz soda, 482.260 velikih steklenic piva, 321.720 malih steklenic piva, 176.490 velikih steklenic vina, 85.691 malih steklenic vina in 598.500 litrov namiznega vina. Ako bi hoteli vse mleko naenkrat namleziti, bi morali imeti 200.000 krav.

* **Odkod izvira rodbina Bonapartov.** V »Biblioteca Marciana« v Benetkah so pred kratkim zasledili v knjigi »Iscrizioni-Patrie« zanimivo poročilo o izviru rodbine slavnega cesarja Bonaparte. Ta rodbina se je prvotno nazivala Parcia, oziroma Dalla Parte. Ta rodbina je bila zelo mnogoštevilna, vsled česar se je pozneje razdelila v dva dela. En del se je imenoval Buona Karte, drugi del Mala Parte ali »Dobri del« in »Slabi del«. Oni, ki se je bolj držal cerkve, je pripadal k »Bona parte«, oni pa, ki je imenoval Buona Parte, drugi del vina, pa k »Mala parte«. Nevtralni so se nazivali »Dalla parte«. Najstarejši Bonaparte so bili doma iz Trevisa. Še danes se lahko bere na hiši nasproti cerkve sv. Andreja napis: »Dom Bonapartov«. Poglavar te rodbine je bil Nicolo Bonaparte, ki se je iz Trevisa preselil v Florenco. Od tam je bil pa izgnan, ker se je pridružil Ghibelincem. Iz Florence se je rodbina Bonapartov preselila v San Miniato, od tam v Sarzano in nato na Korziko. Iz te rodbine je bil Napoleon I., ki je bil torej čistokrvni Italijan.

* **Dama poslana po pošti.** V Londonu se po pošti lahko pošiljajo tudi živali, seveda pod gotovimi pogoji. Roparske živali se sploh ne smejo pošiljati. Mačke se morajo dati v košare, dočim morajo imeti psi nagobčnike. To naredbo je hotela izrabiti sufragetka S. Bleinsonova, ki je bila te dni izpuščena iz zapora. Šla je na bližnji poštni urad, kjer je plačala 50 vinarjev ter prosila, naj jo pošljejo na naslov ministrskega predsednika Asquitha. Poštni uradnik se je temu protivil, toda ker je sufragetka podarjala, da je človek pravzaprav tudi žival, in sicer domača, so poklicali predstojnika urada. Ta je konečno določil, da se sufragetka lahko odpošlje, toda brez — nagobčnika. Vendar je pa zahteval, naj dama podpiše, da je sama zahtevala, naj se

jo smatra kot žival. Nato je prilepil poštni uslužbenec dami na levi rokav frankaturo ter jo oddal 15letnemu pismonoši, da jo odda adresatu. Ko bi morala biti dama dostavljena adresatu, je ta pošiljatev odklonil ter napisal na pošto spremnico: »Nazaj! Ne sprejemim!« S tem pa sufragetka ni računala. Vendar je pa nekaj dosegla s tem, da je trdila, da nima stanovanja. Dovtipni pismonoši ji je odgovoril, da jo da v oddelek za nedostavljene pošiljateve, kjer bo 53 tednov čakala. Če se v tem času nihče ne prikladi za njo, tedaj jo bodo na javni dražbi prodali v prosep države. To pa nikakor ni ugajalo sufragetki vsled česar je plačala še 50 vinarjev ter odšla.

* **Prebivalstvo na Kitajskem.** Nekatere kitajske pokrajine imajo več prebivalcev, nego vsa Avstro-Ogrska, vse skupaj pa jih imajo več nego vsa Evropa. Mandžurija ima 17 milijonov, Čili 24 milijonov, Sandun 38, Sečvan 78.711.000, Tsiansi 14.534.000, Anhuj 26 milijonov, Tsianfu 33.980.000, Tsetsianfu 11.800.000, Tutsiau 20 milijonov, Gaudun 32 milijonov, Guansi 8 milijonov, Santsi 55 milijonov, Čenav 55 milijonov, Ganfu 55 milijonov, Gočjan 55 milijonov. Obenem v Mongolijo ima Kitajska 480 milijonov prebivalcev.

* **Nagrada japonskih zdravnikov.** O denarni strani zdravniškega poklica pripoveduje neki angleški tednik zanimive podrobnosti. Japonski zdravnik nikdar ne zaračuna revnemu bolniku zdravljenja. Japonska zdravniška bratovščina je sprejela v svoj pravilnik naslednji stari japonski pregovor: »Kadar obiščete hišo zlobna dvojčka, revščina in bolezen, tedaj je tat, kdor sprejme od tiste hiše nagrado tudi tedaj, če mu jo dajo prostovoljno. Japonski zdravnik ne zdravi samo zastoj siromašnega bolnika, ampak mu navadno preskrbi tudi zdravil, čisto celo podpira bolnega reveža. Na Japonskem je jako malo lekarn, zato imajo zdravniki precej veliko zalogo zdravil. Toda tudi bogatin, ki potrebuje zdravnikove pomoči, ne pričakuje, da mu bo japonski zdravnik razčunal za zdravljenje. Vsled zelo razvitega čuta časti se Japonci dobro zaveda, da mora prostovoljno ponuditi zdravniku primerno nagrado.

Tajništvo N. N. S.

Wolfova ulica št. 10, I. nadst.
posluje vsak dan od 9.—12.
dop. in od 3. do 8. zvečer,
ter daje vsa reklamacijo zadevajoča pojasnila.

Telefonska in brzojavna poročila.

Cesarjev odhod iz IŠI.
Dunaj, 21. avgusta. Cesar zapusti IŠI med 7. in 9. septembrom. Na Dunaju ostane do 19. septembra. Ta dan se udeležijo ženitovanjskih slavnosti v Wallseju.

Ministrski predsednik grof Stürgkh.
Dunaj, 21. avgusta. Prispel je semkaj ministrski predsednik grof Stürgkh. Z Dunaja odpotuje v IŠI, da poroča vladarju o političnem položaju in o pripravah za jesensko parlamentarno kampanjo.

Grof Berchtold pri romunskem kralju.
Dunaj, 21. avgusta. Minister zunanjih del grof Berchtold obišče dne 24. avgusta romunskega kralja Karla v njegovem gradu v Sinaji.

Brzojavka grofa Berchtolda.
Petrograd, 21. avgusta. »Birževija Vjedomosti« priobčjuje depeshe avstrijskega ministra zunanjih del grofa Berchtolda, da zasleduje Avstro-Ogrska na Balkanu politiko »status quo« in da je baš v smislu te politike predlagala konferenco velešil o balkanskem vprašanju.

Anglija in Francija soglašata z min. Berchtoldovim predlogom.
Dunaj, 21. avgusta. Ministrstvo zunanjih del je dobilo oficijalno obvestilo, da tako Francija, kakor Anglija soglašata z Berchtoldovim predlogom o konferenci, na kateri bi se naj razpravljalo o balkanskih vprašanjih.

Komisar Cuvaj v Gmundnu.
Dunaj, 21. avgusta. Kraljevski komisar na Hrvaškem Slavoj pl. Cuvaj je došel včeraj v Gmundnu, kjer ostane nekoliko dni. Iz Gmundna se vrne preko Dunaja in Budimpešte v Zagreb.

Ruska vojna ladja na Reki.
Reka, 21. avgusta. Včeraj je priplula semkaj ruska vojna ladja »Dонец«, ki ji poveljuje fregatni kapitan Gaid. Na vojni ladji je 118 mornarjev in 9 častnikov. Ko se je blizala Reki, je oddala 19 pozdravnih strel.

S črnogorsko-turške meje.
Rim, 21. avgusta. »Tribuna« javlja s Cetinja: Poveljnik črnogorskih obmejnih čet major Vukotić je poslal vladu to-le poročilo: »Turki so ubili 6 oseb iz rodbine Lukić, 2 iz rodbine Devich, 1 iz rodbine Komatina, 1 iz rodbine Gudović, 5 iz rodbine Marojević in še 4 osebe, katerih identiteto še ni bilo dosedaj mogoče dognati. Na drugem mestu so Turki ubili 30 oseb, med temi učitelja Gabriela in učiteljico Rajko Gjukić z dvema njihovima hčerkami. Prav kar mi javljajo, da so Turki napadli Konico na desnem bregu reke Lim«. — To poročilo je napravilo na Cetinju velik vtisk in kolosalno razburjenje. Položaj je veleresen in bati se je, da bo v kljub odporu s strani črnogorske vlade prišlo do pravcate vojne med Črno goro in Turčijo.

Carigrad, 21. avgusta. V poučenih krogih zatrjujejo, da bo pošta počakala na intervencijo velesil na Cetinju, predno se bo odločila na energično akcijo proti Črni gori. Za sedaj je ukazala vojni upravi, naj pošlje na črnogorsko mejo čim največ vojske.

Skoplje, 21. avgusta. Tu sem je došla vest, da so Črnogorci osvojili Berano. Vest še ni potrjena.

Dogodki na Turškem. — Revolucija v Albaniji in Makedoniji.

Skoplje, 21. avgusta. Z železnico je od tu odpotovalo 180 izbranih Albancev v Ferizovic, Vučitrn, Mitrovico, Peč in Djakovico, da z agitacijo pridobije za pohod na Solun še tista albanska plemena, ki so doslej še ostala doma.

Skoplje, 21. avgusta. Semkaj dohajajo neprestano deloma peš, deloma pa s posebnimi vlaki novi vojaški boji.

Skoplje, 21. avgusta. V vlakom je dopelo semkaj 200 katoliških Miriditov. Vsi so oboroženi. Na koldvoru jih je sprejela katoliška duhovščina in vsi tukaj živeči katoliki. V par dneh bo baje dospelo semkaj še 2000 Miriditov.

Skoplje, 21. avgusta. Kakor je znano, je Isa beg Boljetinac dal ob svojem prihodu v Skoplje odprti vse ječe in zapore. Kakor se je sedaj dognalo, je bilo v ječah zaprtih nad 1000 oseb. Večina izpuščenih kaznjencev se je pridružila Albancem. Med jetniki je bilo dober del Srbov.

Skoplje, 21. avgusta. Uporni Albanci so v belem dnevu sredi Mitrovice upepelili hišo Hafisa Ibrahima, ker je odkrito priznaval, da je pristaja mladoturske stranke.

Skoplje, 21. avgusta. V okolici Peči so se pojavile vstaške čete katoliških Malisorov. Ena izmed teh čet je napadla vas Krstovce, kjer stanujejo Srbi, in jo vpepelila.

Carigrad, 21. avgusta. Vlada je dobila poročilo, da se je predsedniku albanske komisije Ibrahim paši posrečilo pobotati se z Albanci in jih pregovoriti, da se vrnejo na svoja domovja. Albanci se bodo s posebnimi vlaki prepeljali v Albanijo.

Carigrad, 21. avgusta. Ministrstvo Ahmed Mukhtar paše bo v kratkem odstopilo. Za velikega vezirja bo imenovan Kiamil paša.

Carigrad, 21. avgusta. Prestolonaslednik Jusuf Izedin je v spremstvu senatorjev odpotoval v Švico. Medpotoma se bo ustavil na Dunaju, kjer bo v popolnem inkognitu ostal štiri dni.

Skoplje, 21. avgusta. Ibrahim paša je obvestil konzulate tujih držav, da se bo skušal z Albanci pogoditi. Ako pa se pogajanja razbijajo, bo Albance »pomiril« z orožjem v roki. Za ta slučaj naj bodo konzuli pripravljeni na primeru zaščito podanikov svojih držav.

Skader, 21. avgusta. V Draču in okolici je prišlo do krvavih spopadov med Albanci in vojaki. Albanci so se hoteli polastiti vojaških skladišč. Prvi naskok so vojaki odbili. Pri drugem naskoku so se vojaki morali umakniti. Albanci so na to vplenili vse zaloge orožja ter se z orožjem umaknili v gore.

Solun, 21. avgusta. Sprevodniki orijentske železnice pripovedujejo, da se nahajajo prve albanske čete kakih 45 do 50 km severno od Soluna. Svojega pohoda ne nadaljujejo, marveč očividno čakajo na navodila od svojih poveljnikov.

Vojno posvetovanje na Bolgarskem.

Sofija, 21. avgusta. Po jubilejskih svečanostih v Trnovem se je vršil vojni svet pod osebnim predstvom carja Ferdinanda. Vojni minister Nikiforov se je izrazil za vojno proti Turčiji, češ, da je bolgarska vojska popolnoma pripravljena na vojno in da je tudi čas za tako vojno sedaj najbolj ugoden. Car Ferdinand se je odločno izjavil proti vojni, češ, da bi vojna v danem momentu lahko spravila Bolgarsko v zelo nevarno situvacijo.

Italijansko brodogradništvo pred Dardanelami.

Carigrad, 21. avgusta. Italijansko vojno brodogradništvo je usidrano tik pred

vhodom v Dardanele. Od tu križarijo italijanske vojne ladje po vsem Egejskem morju.

Povratak Poincareja na Francosko.

Pariz, 21. avgusta. Ministrski predsednik Poincare se je danes vrnil s svojega obiska v Petrogradu in v Moskvi na Francosko.

Odpor na Irskem radi »Home Rull«.

London, 21. avgusta. V vladnih krogih računajo s tem, da bo meseca septembra prišlo do velikih demonstracij na Irskem radi zakona »Home Rull«, ki dovoljuje Irski samoupravo. Vlada pomnožuje že sedaj vojaške čete na Irskem.

Gospodarstvo.

— Premije za pogozdovanje golčav. Vsled sklepa XIX. občnega zbora z dne 7. julija 1896 kranjsko-primorskega gozdarskega društva v Ljubljani razpisujejo se premije po 20 K ali po 40 K za uspešno pogozdovanje golčav kmečkega posestva pod sledečimi pogoji: 1. Pogozdovanje mora biti leta 1911 ali 1912 izvršeno ter mora pogozditev obsegati najmanj 0,56 ha = 1 oral. 2. Vrsto lesa in sadik si lahko posestnik po svoji volji izbere, samo biti morajo sadike za kraljeve razmere ugodne; nikakor pa ne sme dajava med sadikami več kot 1,50 m obsežati. Posestniki, kateri hočejo za premije prosti, morajo svoje prošnje najdalje do konca junija 1913 pri kranjsko-primorskem gozdarskem društvu v Ljubljani vložiti, ter v istih navesti politični okraj, davčno občino, številke parcel in približne ploskovne mere pogozdenega zemljišča. Pogozdovanje prosilcev pregledalo in presodilo se bo v jeseni 1913. l. morda nastali pomanjkljaji pri pogozdovanju se lahko spomladi rečenega leta popravijo. Premije priznava in prisloja predsedništvo omenjenega društva, ter bo isto dovoljevalo premije ali pa v gotovih slučajih tudi samo priznalne diplome razdeljevalo.

Kmečka pisarna narodno-napredne stranke

Vodstvo narodno-napredne stranke je ustanovilo v svojem tajništvu posebno kmečko pisarno, ki je na razpolago vsakemu naprednemu kmetovalcu za popolnoma brezplačni pouk v vseh političnih, upravnih, davčnih, pristojbinskih in vojaških zadevah. Izključene pa so zasebne pravne zadeve. — Pisarna bo poslovala za sedaj le pismeno in vsak napreden kmetovalec, ki je potreben kakršnegakoli pouka v zgoraj navedenih strokah, naj se obrne zaupno s posebnim pismom, kateremu je priložiti 10 vinarso znamko za odgovor ako se želi odgovor v priporočenem pismu pa 35 vinarso znamko) na: Kmetško pisarno narodno-napredne stranke v Ljubljani, Wolfova ulica 10. Ob sebi umevno je da je pisarna na razpolago tudi naprednim kmetiskim županstvom.

Darila.

Upravništvu naših listov so poslali:

Za »Ciril - Metodovo družbo: Pavlina Seidl v Ljubljani, 20 K, mesto venca na grob učiteljici Mini Peče; Pavel Krajec v Novem mestu, 3 K 60 vin., nabral v veseli družbi na ženitovanju pri »Zanu« (Penca) in Fr. Puc, poštni uradnik v Divači, 32 K 42 vin., nabrala g. Pepina Vadnal v nedelji, dne 11. avgusta v gostilni g. Magajne v Divači. Skupaj 56 K 02 vin.

Živel! nabiralci in darovalci!

Našim cenjenim naročnikom po deželi v pojasnilo!

Ker se je uvedlo pri naših časopisih pošiljatev naročnine po položnicah, smo s tem cenjenim naročnikom gotovo ustregli. Tako pošiljanje ima pa tudi to hibo, da romajo vse vplačane položnice na Dunaj in od tam jih mi šele prejmemo. Kdor vplača torej n. pr. dne 15. julija, dospe položnica k nam dne 17. julija in dotični naročnik dobi list šele 18. julija ali 19. julija po oddaljenosti. Zamude je torej vedno 3—4 dni. — To pojasnilo v prijazno znanje vsem reklamantom lista.

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodno tiskarne«.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 19. avgusta: Franja Rozman, mestna uboga, 38 let, Radeckega cesta 11. — Marija Paglavc, delavka, 72 let, Radeckega cesta 11. — Fran Cesar, delavčev sin, 17 dni, Kladezna ulica 8. — Ignacij Učar, rejnec, 3 tedne, Hrenova ulica 14.

Dne 20. avgusta: Elizabeta Kosec, zasebnica, 64 let, Kolodvorska ulica 11. — Josip Klemenc, posestnikov sin, 18 mesecev, Trnovska ulica 5. — Olga Koler, rejnec, 7 mesecev, Streliška ulica 15.

V deželni bolnici:

Dne 17. avgusta: Elizabeta Gaber, dninarica, 75 let.

Dne 18. avgusta: Fran Jurjevič, posestnikov sin, 1 dan. — Ivan Šmid, blavec, 28 let.

Mnogostranska poraba. Gotovo ni domneva zdravlja, katero se da tako mnogostransko porabiti, nego „Mollo-vo francosko zganje in sol“, ki je takisto bolesto utešujoče, ako se namaze s njim, kadar koga trga, kako to zdravlilo vpliva na mišice in živce krepilno in je zato dobro, da se priliva kopelom. Steklenica K 2.— Po poštnem povzetju pošljite to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, v in kr. dvorni založnik, Dunaj, Tuchlauben 9. V zalozhni po deželi je zahtevati izrecno MOLL-ov preprato, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. 6 18

Najzanesljivejše varstvo proti nenevarnim poletnim driskam bi morala poznati vsaka mati, ki se kaj boji za življenje svojega ljubljence. Ako ga hrani z moko »Kufke«, so motenja prebave jako redka. »Kufke« ima največjo redilno vrednost in dela otroke zdrave, krepke ter odporne proti mnogim otroškim boleznim.

Ni manj nego 24 zdravilnih vrelcev more pokazati prastaro kopalnico Soden ob Taunusu — bogastvo vrelcev, ki skoro nima primere — dva najboljša vrelca: Warmbrunnen in Wiesenbrunnen pa dobavljata soli in mineralne zaostanke za znane Fayeve pristne sodenske mineralne pastilje, že 25 let preizkušene proti vsem bolezenskim draženjem sopil, proti prehlajenju vratu itd.

Ljuba mati, počutim se slabo!

Mislili smo, da mi bo prijal gorski zrak, zdravnik tukaj mi pravi, da bi morala iti ob morje. Sedaj sem enkrat tukaj in moje stanje mi ne dovoli, da bi odpotovala takoj. Prosim te, zatorej, pošlji mi takoj par skatlic Fayeve pravih sodenic, ki so mi vedno pomagale in moje neprijetne neprijetike ublažile. Upam, da če bom imela Fayeve sodenice, mi bo tudi bivanje v gorah prijetnejše. Skatljica stane samo K 1.25.

„Nuisol“
od
Bergmanna & Co. Dečn o/L.

je in ostane prej ko slej nedosegljivo v svojem popolnoma naravnem barvanju las in brade.

V zalogi v plavi, rjavi in črni barvi. — Cena steklenici K 2.50. Dobiva se pri A. Kanc, drogerija in fris. O. Fettich, Frankheim. 695

Meteorološko poročilo.

Velika nad morjem 300-2 Srednji zračni tlak 30.76 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
2. pop.	735.5	25.8	p. m. j. zah. del. oblač.	
9. zv.	735.0	17.5	sl. j. zah. pol. oblač.	
21. z. j.	734.2	15.0	brezvetr.	oblačno.

Srednja večerajšnja temperatura 18.6°, norm. 18.4°. Padavina v 24 urah 6.3 mm.

Prodajalni razglas.

Podpisani upravitelj Jakob Bončarjevega konkurznega sklada v Domžalah in Količevem naznanja, da se bo

dne 22. avgusta t. l. t. j. v četrtek ob 8. zjutraj pričelo s prodajo v mlinu na Količevem

se nahajajočih premičnih, obstoječih iz lepe oprave, vozov, krastovih hlobov in drugih različnih reči.

V Ljubljani, dne 21. avgusta 1912.

Dr. Ivan Šusteršič

upravitelj Jakob Bončarjevega konkurznega sklada

Borzna poročila.

Ljubljanska „Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni listi donoske borze 21. avgusta 1912

Obračunski posred.	Donos	Slagava
4 1/2% majeva renta	87.25	87.45
4 1/2% srebrna renta	90.20	90.40
4% avstr. krona renta	87.25	87.45
4% ogr.	87.20	87.40
4% kranjsko deželno posojilo	93.50	94.50
4% k. o. češke dež. banke	90.40	91.40

Obračun.	Donos	Slagava
Srečke iz 1. 1860 1/2%	444.—	456.—
„ 1. 1864 1/2%	611.—	623.—
„ 1. 1868 1/2%	287.—	299.—
„ 1. 1872 1/2%	280.75	292.75
„ 1. 1876 1/2%	260.50	272.50
„ 1. 1880 1/2%	245.—	257.—
„ 1. 1884 1/2%	482.—	494.—
„ 1. 1888 1/2%	484.—	496.—
„ 1. 1892 1/2%	68.50	74.50
„ 1. 1896 1/2%	55.50	61.50
„ 1. 1900 1/2%	35.15	41.50
„ 1. 1904 1/2%	31.90	35.90
„ 1. 1908 1/2%	237.—	240.—

Obračun.	Donos	Slagava
Ljubljanske kreditne banke	442.—	444.—
Avstr. kreditnega zavoda	645.75	646.75
Dunajske bančne družbe	536.—	537.—
Južne železnice	102.50	103.50
Državne železnice	711.75	712.75
Alpine-Montani	1031.75	1032.75
Češke sladkorne družbe	355.—	358.—
Zivnostenske banke	280.50	281.50

Obračun.	Donos	Slagava
Cekini	11.38	11.42
Marki	117.75	117.95
Franki	95.50	95.70
Libre	94.40	94.65
Rublj.	254.25	255.—

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 21. avgusta 1912.

Termin.	za 50 kg	11.46
Pšenica za oktober 1912	za 50 kg	9.51
Rž za oktober 1912	za 50 kg	9.88
Oves za oktober 1912	za 50 kg	9.66
Koruzna za avgust 1912	za 50 kg	7.64
Koruzna za maj 1913	za 50 kg	7.64

Štenografino

zmožno strojepisja, ki je že bila v daljši praksi

sprejme takoj 2949
notar Jakob Kogej v Postojni.

2 dijaka

se sprejmeta na hrano in stanovanje

v dobro domačo oskrbo

Poizve se v upravnistvo »Slov. Naroda«.

Češplje

kupuje v vsaki množini 2957

žganjarna Robert Diehl Celje.

Štenografa-strojepisca

sprejemem s 1. septembrom 1912

Plača po dogovoru; — ponudbe do 25. avgusta. 2964

Dr. Janko Žirovnik, odvetnik v Ljubljani.

J. Zamljen

čevljarški mojster

v Ljubljani, Gradišče 4

izvršuje vsa čevljarška dela do najfinerše izvršitve in priporoča svojo zalogo

storjenih čevljev.

Izdeluje tudi prave gorske in telovadške čevlje.

Za naročila z dežele zadostuje kot mera 245

Vpekojen orožniški postajevodja

1886 kako primerno službo

Nastop lahko takoj. — Ponudbe pod št. 2953 na upravnistvo »Slovenskega Naroda«.

Urarskega učenca

sprejme takoj 2952

Fr. P. Zajec v Ljubljani, Stari trg št. 9.

Trgovski pomočnik

se sprejme v trgovino z mešanim blagom

Naslov pove upravnistvo »Sl. Naroda«.

2959

3 dijaki

se sprejmejo na stanovanje in hrano

z vestno postrežbo in nadzorstvom. —

Vprašanja pod »vestna postrežba« na upravnistvo »Slov. Naroda«.

2958

Za 12 letnega dijaka

se išče boljše stanovanje,

kjer bi se ne sprejelo več kakor še dva do tri dijake in strogo nadzorovalo.

Naslov pove iz prijaznosti upravnistvo »Slovenskega Naroda«.

2958

Sprejemem spretnega 2933

sedlarskega in jermenarskega

pomočnika.

Nastop takoj ali pa začetkom septembra.

Ivan Kravos, sedlarski mojster v Gorici.

Kot samostojno 2951

iščem žensko, srednje starosti.

Plača po dogovoru. — Pismene ponudbe na upravnistvo »Slov. Naroda«.

2951

Dve mladi gospodični

iščeta z 10. septembrom

stanovanje (1 sobo) in hrano

pri dobri rodbini. Klavir. Primerno nadzorstvo. — Ponudbe z navedbo cene pod »1820« na upravnistvo »Slovenskega Naroda«.

2951

Absol. trg. akademik!

Pri generalnem zastopstvu »Ogrsko francoske banke« (Franco Hongroise) v Osjeku je

izpraznjeno mesto praktikanta

z majhno začetno plačo. Po trimesečni poskušnji stalno imenovanje z pravom na pokojnino. — Ponudbe naj se pošljejo na »Generalno zastopstvo Franke Hongroise« Osjek, (Slavonija.) 2961

Protihajem, luskinam in izpadanju las

deluje najboljša priznana

Tanno-chinin tinktura

za lase

katera okrepčuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las.

1 steklenica z navedbo 1 krome. Razpošilja se s obratno pošto ne manj kot dve steklenici.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medic. mil. medicinal. vin, špocialitet, najfinjših parfumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod itd.

Dež. lekarna Milana Leusteka

v Ljubljani Ročljova cesta št. 1.

poleg novega zgrajenega Fran Jožičevega jubi. mostu. 17

V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani bolnišniške blaginje južne teleznice, o. kr. tobačne tovarne in ohr. bolnišniške blaginje v Ljubljani.

Tri čevljarke pomočnike

sprejme takoj v trajno delo 2887

Anton Kromesec čevljar v Metliki.

Kupi se dobro ohranjeno Puchovo kolo.

Ponudbe z navedbo cene upravi »Slov. Naroda«.

2965

Odda se takoj 2963

več sto metrov dela

v rudniku na akord

v tej stroki popolnoma izvežbanemu rudarju ozir. podjetniku. Več se poizve pri rudarskem ravnatelju A. Spoljarič, Ljubljana, Kolodvorska ulica. 2963

2963

Išče se šofer

kateri razume tudi popravila. — Oglašiti se je 2966

v trgovini Magdič, jutri do 12. dopoldne.

Proda se takoj hiša

s staro trgovino

vse v lepem, dobrem stanju v velikem trgu na spodnjem Stajerskem. Prodajalna je ena najstarejših v trgu in na zelo lepem prometnem kraju. Cena nizka ali pa se tudi odda v najem. — Vpraša se na upravnistvo »Slovenskega Naroda« pod št. R. 2800

2800

Drva

mehka in trda, (suha); radi pomanjkanja prostora znižane cene. Dostavijo se na zahtevanje tudi na dom.

Parna žaga SCAGNETTI, za skladišče državnega kolodvora.

Stavbne parcele

na Dunajski cesti v Ljubljani pred delavskimi hišami in na Glincah takoj ob mestni meji na Tržaški cesti, vse z najlepšo lego so po izbiri za primerne cene

na prodaj.

Več se poizve pri lastniku Jos. Tribuč, na Glincah 37. 2416

Velika gostilna

s posestvom

(primeroma največji promet na Gorenjskem) in izredno velikim dobičkom, se vsled prevzetja drugega posestva po sorodnikih

proda.

Pojasnili v posredovalni pisarni Peter Matelič, Ljubljana. Skofja ul. 10. Telefon 155. 2862

2862

Krasna umetniška reprodukcija v več barvah

ZNAMENITE GROHARJEVE SLIKE

PRIMOŽA TRUBARJA

USTANOVITELJA SLOVENSKE KNJIŽEVNOSTI

Visoka 66 cm in široka 55 cm je najlepši okras vsake slovenske hiše. Ta reprodukcija je sploh najlepša in najdostopnejša kar jih imamo Slovenci.

Cena s pošto kron 3-20

NARODNA KNJIGARNA v Ljubljani, Prešernova ul. št. 7

7

Mestna učiteljica sprejme dve deklici

na hrano in stanovanje — Zglasila pod št. R 75. na uprav. »Slov. Naroda«.

2845

Gostilna

se išče na račun. 2943

Ponudbe pod »Gostilna na račun« na upravnistvo »Slovenskega Naroda«.

Iščem spretnega 2868

urarskega pomočnika

pod dobrimi pogoji. Vstopiti mora takoj.

Vjekoslav Sinčič, urar in zlatar, Matulje, Istra.

3 dijaki

se sprejmejo na hrano in stanovanje.

Poizve se 2935

Rimska cesta 7, II. nad., vrata 13.

50 kron tedenskega zaslužka

imajo lahko oni, ki znajo nekoliko nemško pisati za prodajo nove stvari, katero potrebuje bogat ali reven. Prodaja se lahko kot postranski posel. Vprašanja na Karol Pitčar, Neuprest, Mezò Nr. 2. Ogrsko. 2881

2881

Pod zelo ugodnimi pogoji se sprejme

učenec

v trgovino z mešanim blagom. Več se izve pri g. Ivanu Vahčiću Cerklje pri Krškem. 2880

2880

Gospodična

z dobrimi spričevali, 2948

želi službe prodajalke ali blagajničarke.

Naslov pove upravnistvo »Sl. Naroda«.

Moderno 2245

stanovanje

s 4 oziroma 5 sobami in drugimi pritliklinami se odda za avgustov rok

Poljanska cesta št. 22.

Sprejme se v večjo trgovino mešane blaga dobro izvežban

trgovski sotrudnik

Vstop 20. septembra. — Kje pove upravnistvo »Slovenskega Naroda«.

2917

Poštena, spretna 2907

prodajalka

izurjena špecerijske in mešane stroke, želi premeniti službo.

Najraje kje na deželi, v večjem kraju. Ponudbe naj se blagovolijo poslati pod »Poštenost« upravi »Slov. Naroda«.

2907

Priporočamo našim
gospodinjam

KOLINSKO CIKORIJU

iz edine slovenske
tovarne v Ljubljani

P. n. gg. sodavičarjem

priporoča svoje prvovrstne sadne arome in izvlečke (brez dodatka kemičnih ali sintetičnih primesi) za izdelovanje izbornih šumečih limonad kakor peneča jagodovka, jabolčni biser, kristalna citronada, malinovka itd. Pri naročilih najfinejše kakovosti naj se navede varstvena znamka „Zlatocvet“. Z odličnim spoštovanjem 1689

Potnik Srečko destilacija rastl. in sadnih arom ter ekstraktov itd., Ljubljana, Slomškova ul. 27.

Kavarna Prešeren

Na novo prenovljena, izvrstna posrežba, tu in inozemski časopisi, dobra pijača, znano najboljši sladoled, novi biljardi, vrt.

Za obilen obisk se vladno priporoča

Karel Polajnar
kavarnar.

2950

Naznanilo prodaje.

Podpisano upraviteljstvo konkurznega sklada **Josipa Ferencaka**, bivšega trgovca v Brežicah naznanja, da se bo prodala vsa zalog, obstoječa iz manufakturnega in špecerij. blaga, železa, usnja, oprave in pohištva itd. na javni prostovoljni dražbi

dne 26. avgusta 1912 ob polu 12. dopoldne v pisarni podpisanega upravitelja. — Zaloge se bo prodala skupno.

Vsa zaloge je sodnijsko cenjena na 23.018 K 83 v, izključno ceno pri dražbi določi upravitelj konkurznega sklada.

Pred dražbo položiti je kot varščino 10% cenilne vrednosti, to je znesek 2300 K, katere varščina zapade v prid konkurznemu skladu, ako bi dražitelj ne izpolnil pogojev.

Kupnino je položiti pred prevzetjem blaga, blago pa se mora odpeljati tekom treh tednov od dneva dražbe.

Upraviteljstvo ne prevzame nikake odgovornosti za množino in kakovost zaloge.

Inventurni zapisnik je na ogled pri upraviteljstvu, katero razkaže na zahtevo celo zalogo in katero daje vsa potrebna pojasnila.

Brežice, dne 20. avgusta 1912.

Dr. Ljudevit Stiker,

odvetnik v Brežicah kot upravitelj konkurznega sklada.

Zastopstvo le prvovrstnih tovarov in priznanih najboljših koles „KINTA“ modeli 1912

Karel Čamernik & Ko.

Ljubljana, Dunajska cesta 9—12.

Specialna trgovina s kolesi, motorji, avtomobili in posameznimi deli.

Mehanična delavnica prvega razreda za vsa v to stroko spadajoča dela in popravila.

Garaža za avtomobile. Zaloge pnevmatikov za avtomobile, motorje in kolesa.

Popravila pnevmatikov potom vulkaniziranja. Bencin in olje za vse vporabe. Izposojalnica koles.

Sola za vožnje z vsemi vozili. Interesentom smo s strokovnimi pojasnili brezplačno na razpolago.

Dobre ohranjen otroški voziček

se kupi

Ponudbe pod „P. P.“ na uprav. „Sl. Naroda“.

Najboljša in najzdravejša

barva za lase in brado

je dr. Drallea „NERIL“, ki daje sivim in pordečelim lasem njih prvotno naravno in zdravo barvo. Dobi se svetla, rjava, temnorjava in črna v steklenicah z navodilom po 2 K, velike po 4 K, pri

Štefan Strmoli

Ljubljana, Pod Trančo št. 1.

Poulične šminke in puder najfineje po zmernih cenah

Tapetnik

Dragotin Puc

Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 16
na dvorišču, levo 3856

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela Velika izber zgotovljenih

divanov otomanov in modrocev.

Baška

hrvatsko mersko kopališče

v južnem zelo prijaznem zalivu otoka **Brk** v Istri, je otvoreno za zunanje goste do srede septembra. Ravnokar se je pričelo zdravljenje z grozdem 2928

Morje plitvo, da se morejo brez skrbi kopati otroci, obrežje peščeno, pomešano z sipi. Na razpolago ugodna in cenovno stanovanja z izborni, ceno postrežbo in hrano. V kraju župnija, zdravnik, pošta. Okolica zelo prikladna za izlete. Redna parobrodna zveza z Reko. Zahtevajte prospekte in pojasnila pri tajniku kopališke uprave

Anto Tudor,

lastnik hotela „Zvonimir“.

Klobuke
cilindre
in čepice
v najnovjših fazonah in v veliki izbiri
priporoča
IVAN SOKLIČ.
Velika zaloge najmodernejših slamičar.
24
Pristni Panama-slamički od 9 K do 50 K.

Oči mu veselja žarijo in zadovoljno se smehlja

naš papa pri vživanju škodelice kave, napravljene iz **Franckove Perl-rži, znamke : Perlo :**

Slastni vonj vabi k vživanju. Izborna je kava za zajutrek in malico, napravljena z najboljšo, zrnatej kavi po okusu najbolj slično rženo kavo : **Perlo :**

Mala primes „pravega : **Franckovega : kavinoga pridanega**“ napravi tako kavo še močnejšo in jačjo. 708—1.

Zahvala in naznanilo.

Vsem svojim prijateljem in cenjenim gostom se povodom svoje **proselitve** za izkazano mi zaupanje najiskrenejše zahvaljujem z udano prošnjo, naj me tudi v novi, prenovljeni 2909

kavarni „Vospernik“

prej kavarni „Merkur“

Sv. Jakoba trg št. 2 (Virantova hiša)

zanaprej s svojim posetom počaščajo. — Za izborne pijače in točno postrežbo je najboljše preskrbljeno.

z najodličnejšim spoštovanjem :

Jakob Vospernik, dosedaj kavarnar v Židovski stezi št. 4.

Naznanilo!

Glasom odloka odd. 13., šteč. 1491 z dne 1. avgusta 1912 namerava vojno ministrstvo

nabaviti razne oborožbene predmete

za c. in kr. armado za leta 1913, 1914 in 1915.

Ponudbe naj se pošljejo do 1. oktobra 1912 imenovanemu ministrstvu.

Natančni pogoji so razvidni iz v uradnem listu »Grazer Zeitung«, »Klagenfurter Zeitung«, »Laibacher Zeitung« in »Osservatore Triestino« dne 14. avgusta t. l. ali v (prihodnji številki) v polnem obsegu razglašeni obvestil vojnega ministrstva.

Obvestila kakor tudi k temu spadajoči pogodbeni načrti, so vrhutega na vpogled pri intendantah vojaških krajevnih poveljstev, pri monturnih skladiščih Brno, Budimpešta, Götting pri Gradcu in Dunaj (Kaiser-Ebersdorf), dalje tudi pri vseh trgovskih in obrtnih zbornicah.

Dobe se tudi pripomočki pri monturnih skladiščih št. 2 in 4 proti vplačilu zneska 65 vinarjev.

GRADEC, dne 3. avgusta 1912.

2895

C. in kr. intendantca 3. voja.

Ivan Jax in sin

v Ljubljani, Dunajska cesta 17

z priporočajo svojo bogato zalogo :

voznih koles.

Šivalni stroji

za rodbino in obrt.

Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.

Pisalni stroji „ADLER“

Pletilni stroji

vseh velikosti.

ING. UHLIR

TEHNIČNI BIRO IN STAVBNO PODJETJE

Resljeva cesta št. 26 (poleg plinarne)

IZDELUJE:

Resljeva cesta št. 26 (poleg plinarne)

Beton * železobeton
* mostove * stropne *
dvorane * zazidke
* turbin. *

Strokovna izvršitev
vseh vrst načrtov *
prevzetje zgradb *
: tehnična mnenja.

Vodovodi * električne centrale * turbine * mlini * žage *
* opekarne in *

moderne apnenice.
* * *
Obisk strokovnih inženirjev na željo.